

علوم اقتصادی و اجتماعی

مجموعہ

مر آیت برنجی کونی نشر اولنور

مؤسسلری :

احمد شعیب ، رضا توفیق ، محمد جاوید

مضمرہات :

عوامل اجتماعی : احمد شعیب . — دہ موقراسی و سوسیالیزم :
آصف نفی . — دیون عمومیہ دول : احمد مختار . — انکیز
حکیم مشہوری جون ستوتہ رت میل حریتی نصل آکلیبور :
رضا توفیق . — فرانہ اختلال کبیری : احمد شعیب . —
نشریات و وقایع اقتصادی : محمد جاوید . — یک سکز یوز التمش
سنہ سی استقراضنک مقالہ نامہ سی .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد جاوید

امور ادارہ و تحریرہ : نور عثمانیہ جوارندہ طنین ادارہ خانہ سی

نسخہ سی : ۱۰ غروش

استانبول

باب عالی جادہ سندہ ہلال مطبعہ سی ، ۶۶ و

انکلیز حکیم مشهوری جون ستوتھرت میل حریتی نصل آکلیور؟

۶

— مابعد —

ایشته حکومتک ، افراد ملت اوزرندہ حائز اولدوغی قدرت حاکمیتی
تحدید ایتک ، هر زمان ایچین مهم بر ایشدر ؛ حتی جماعت آرہ سندہ
حکومت نامہ حائز صلاحیت اولوب انفاذ حکم ایدن اشخص ، ملتک
اک قوتلی فرقه اکثریتہ قارشی قانوناً وقاعدہ مسئول اولسہلر بیلہ
ینہ اولرک حکومت نامہ حائز اولدقلری اوصلاحیت تعیین و تحدید اولونمق
کر کدر . حکمت حقوقک اک مهم مسائنندن بری دہ بودر .

بومهم مسئلہی شو عرض ایتدیکم نقطہ نظر دن تاقی ایتک لزومی ،
آرتق هر کس طرفندن تصویب وقولایلقله قبول اولونمقدہ در . متفکرلر ،
ایشی بوسیاق اوزرہ محاکمہ ایتمک آلشیدینی کبی ، حاکمیت امتی ، منافع
خصوصیہلرینہ منافی کورن صنوف کبار واعیان امت دخی بونقطہ نظارہ
ملتفت ومتحایل اولمیدرلر . اونک ایچون برجاعتدہ سواد اعظمک [*]
یعنی اکثریت خلقک استبدادی ، زمانمزدہ معتبر اولان نظریات سیاسیہ ،
کمال اہمیتلہ تاقی ایدیور ومضرت وشرتنہ قارشی ، جماعتک دائماً تیغظ
اوزرہ بولونمسی لازم کلن بلالردن عد ایلور .

[*] سواد اعظم تعبیری ، کتب اسلامہ دہ مشہوردر ؛ خانک اکثریتی تشکیل
ایدن موام ناس معناسنہ کلیر . (Popoto, Plèbe, Demos) مقابلیدر .

اکثریت ناسک استبدادندن بودرجه قورقغه باشلادیغمهزه باشلیجه سبب ، بو طرز استبدادک دخی - صور سائرمنده کورولدوکی وجهله - عمومک صلاحیت و رضاسنه استناداً اجرای حکم ایتسیدر . مثلاً بر فردک صرف شخصی اولان افعال و حرکاتنه قارشی مستبدانه داورانلیدی زمان، کویا عموم افراد ملتک و یا خود بر اکثریت قویه نک ارادت و ارزوسنه استناداً حرکت ایدیلورمش کبی داورانیلور و بویله بر حرکت مشروع و محق در کبی بر ظن قوی حاصل اولیور [*] جبرک بودرلوسی ایچون ذکر اولونه بیله جک اک بویوک تهلکه ، اک بویوک قتالقی ، بویوک احوالده - عادات قومیه ، بعض اعتقاداته ، الحاصل رعایتی واجب بر چوق حقوق عمومیه مقدسیه تجاوز ایتش اولمق کبی قباحتلرله بر فردک اتهامه وسیله بولونه یلسیدر . مع مافیله اصل تهلکه دخی بوراده در . [**] زرا جماعت یعنی اکثریت امت ، بالذات مستبد کییلوبده

[*] فلسفه سیاستک بویکی احکام و اقالیم اساسیه سنی تبعیدن اصل مقصد جماعت بشریه بی عدل و حق اوزره ادوره ایتکدر ؛ بناء علیه هر حالزه ، هر فلاکتیزه اولری تطبیق ایتلی بز ؛ آتیق اووقت بودستورلرک معنای حکمتی بانفمل و قوتات اجتماعیه مزده تتبع ایدوب آنکلامش اولورز . بن یالکز قیصه جه شونی اخطار ایده که شو صوک تجربه منخوسه مزده ارتجایونک طور و حرکتی وادامی ده عیناً بویادی . کویا بوتون برملتک حیاته تر جان اولوب اراداتی انفاذ ایدیلورلردی . حال بوکه تماماً عکسی ثابت اولدی .

[**] بوکا غریب غریب مثاللر واردر : شناسی مرحوم ضرورت طبیعه انباء صقائ تراش ایدیلورب یوزنی نداوی به مجبور اولدوغی ایچون کفر ایتش کبی تلقی اولونمش و معارفده کی مأوربتندن عزل ایدلش ایدی . صاحبی اوزاعتق ، نک کوزلک طابق حالاهوام نظرنده عینی صورته تلقی اولونوبور ؛ فقط بوزده پک اسکی بر حالدر ؛ یالکز بر مثال عرض ایدیم : صدر اسلامده علوبلر دائماً معاویه به قاصب و متغلب نظرله باندقفلرندن خلفای عباسیه ، امام بالحق اولمق اداسنده بولونان اولادعلی به جفا ایتدی اعتبار ایشلردی ؛ بوتک اوزرینه امامیه طائفه سی « امام مخفی اولمق کرکدر » دیمش و ارتق فرصت و قوت بولونجه به قدر اورطیه جیت مامنی

کندی عناصر مشكله سندن اولان اشخاص منفرد بی بعض وسیله لره
تضدیه باشلادیمی، بواسطه ای اجرا ایچون استعمال ایده بیله جکی وسائطه
مأمورین سیاسته قانوناً تفویض ابتدیی صلاحیت اجرا بی دن عبارت
قالماز، کندیسی « یعنی اکثریت خلق دیمک ! » بالفعل او افرادی تجزیه
ایده بیلیر؛ نه کیم اکثریا دخی اویله یاسیور . او حلاله بالذات مداخله
ایتماسی لازمکن ایشله جماعت درغرو دن دوغرویه قاریشیر، و یا خود
یا کلس وفا حکملر و بره رک افرادی بالذات تجزیه ایده جک اولورسه، اویله
بر « استبداد اجتماعی » اجرا ایتیش اولورکه قانونی اولان بر حقوق
تضدیتک — اوکا نسبتله — ضرری پک دون و پک اهمیتز قالیر . بو
مهمی متفکرین کرکی کبی دوشونمشلردر . فی الحقیقه استبدادک بودرلوسی
حیات شخصیته ک اینجه تفصیلاتنه ، اک زیاده رعایته شایان اولان
خصوصیاتنه قدر ایاریله یه رک روح انسانی بی ییله زنجیر تضدیه اوروب
اسیر ایده بیلیر . ایشته اونک ایچوندرکه فیلسوف میل حکامک
استبدادینه قارشی محمی بولونمهی کافی کورمیور، و بودعواسنی تحکیم ایتک
مقصیده جماعت بشریه ک تمایلات فطریه سی کوستیر اوج کیفیت ذکر
ایدیور :

اولا: برجامتک بعض افکار واعتقاداتی، بعض عاداتی وارددر. بونلر،

الزام ایشلردی؛ فقط کندی آره لرنده آشنافه واسطه و اشارت اولقی اوزره
صاچلرینی اوزاتیلر و بوزلرینی اورته جک درجده اوزون اولان صاچلری « مختفی »
لاک تمثالی حد ایدرلردی . کیفیت دشمنلرنجه معلوم اولور اولماز اوزون صاچلی
درویشلرک جله سی طعن و تشنیعه و تنبییه سنده کین و غیظه هدف و پک چوقلری
جهلای متعصبین النده غدارانه تلف اولمشدر . جماعتک بوکبی خصوصانه قارشی
کین وعداوتی هر مملکتده هر ملتده عین صورت اوزره نجلی ایده کلدیکندن بو کیفیت
حقایق روحیه مره بوط وقوعات عمومیه بشریه دن معدوددر . سپنرک (عادات
و قیافت) نامیه یازدینی مقاله « همه یه باقیکنز .

بر اقلیت عاقله و ممتازه نك عادات و اعتقاداتی دكل، اكثریتك محصول فكر و حیاتی، و حتی ماضینك میراثیدر. بونلر قیمت و ماهیت اعتباریله محصولات فكریه و تجلیات معنویه نك انتمرتقی صورتلری دكلدر و هیچ بروقت سوئیة وسطای آشه مازلر. تكمیل كتله اجتماعیه باشلی باشنه برووجود عضوی كبی تلقی اولونورسه بوعادات و اعتقادات اووجود عضونيك مخصوصات حیاتیة و محصولات معنویه سیدر. علاوه عادات، شروط و ظروف حیاتیة سی. مقامنده اولدینی ایچون زمانك حكیمی ایله دخی تأید ایدككشدرد؛ اوسبیلله محكمدر. ایشته بوكی عادات و اعتقاداتك، حركت شخصیه بی تقیداً تعین ابتدیی حدودی آشمق ایستهین افراد، جماعت دائماً مانعته مبال اولاككشدرد؛ دائماً كندی اعتقادات و عاداتی كرهاً افراد قبول ایتدیرمكه جماعتك بر میل مخصوصی واردرد. اشخاصك بوتون بوتون مستقل یاشامسینی چكمنز و قواعد معامله و خط حركت اولمق اوزره مطلقاً عصرلرك حكیمله مؤید و محكم اولان عادات و اعتقاداتك ایجابانه هر كسك تمامیه اتباع ایتمه سنی ایسترد؛ بو حكمنی انفاذ ایچون ده مجازات مدینه دن غیری وسائط استعمال ایدر.

نایاً: هر كیم اولورسه اولسون، ماهیت شخصیه جه ممتاز یارادلمش اولان افرادك تكاملنه، حتی او درلو نوادر ك وجود بولمسه بیلله انكل اولمغه، جماعتك میلی و وضعی آشكاردر. یعنی سوئیة وسطای بر درجه آشمش و یا آشفته مستعد اولان افراد فوق العاده نك وجودینی، جماعت پك چكمنز و نمكمنسه بویله كیمسهر ك ظهورینه بیلله مانع اولور.

ثانیاً اخلاق و امنرجه افرادی كندی طبع و مزاجنه توفیق ایچون اشخاصی كراعت و مجبوریت آلتنده بولوندورور.

فلسوف حریتپرور میلك اعتقادنجی افراد، جماعتك بر تجاوزانه

قارشی محیی، محفوظ و مستامن اولمالیدر .

حریت لفظنك معنای صحیحی ، حیات و حیثیت شخصیه ایچون کوستره چکی بو ضمان اجتماعیدر . بومسئله نك «نه ندیوید و آلیست» برسیاق نظرله تالقیمی آئحق میل کبی دوشونمك صورتنده تجلی ایدر . حریت نامنه تأمین اولونمسی لازم ککن حقوق ، اك اول افراد امتك حقوقیدر .
میل دیورکه :

(استقلال شخصی اوزربنه ، جماعتك اجرا ایده بیله چکی فعل و تأثیرك — مشروع و قانونی اولقی اوزره ! — بر حدی واردر . استبداد سیاسی به قارشی افرادی حمایت ایتك ، امور و معاملات بشریه نك حسن اداره و تمشیتی امرنده نه درجه لابدا ایسه اوحدی بولوب بالفعل تعین ایتك و جماعتك تجاوزاته قارشی حقوق شخصیه بی اوحده مشروع اوزرنده مدافعه ایلک دخی امور بشرک انشظام اوزره جریانی ایچون اودرجه اهم و الزمدر .)

فیلسوفك شوسوزلری بومسائل حقوقیه نك عمده سی اولان دستور حکمتی ناطقدر . آکلاشیلورکه تکامل بشر ایکی قوتك محصله سی استقامتده محرکنی بولوریر . بوقوتلردن بری، جماعتك دائماً محافظه کار اولان وضع مخصوصی درکه سویه اجتماعی بی آشتی و طاشتی ایستبن افرادی دائره اطاعته ارجاعه میالدر . ایکنجی قوت ایسه صرف «استعداد شخصی» دیدیکمز قابلیتک متضمن اولدینی قوای فطریه در . دیمك اولوبورکه جمیعت — وضع محافظه کارانه سیله — ترقیات شخصیه نك ناظمی در . جمعیك نفوذ تقییدیه سی ایله اشخاصك پك لاقید اولان تشبثات ترقی پرورانه سی متوازن بولونمیلدرکه تکامل، اعوجاجات مضره دن وارسته اوله رق وقوع بولسون !

ظن ایدرسم جماعت ایله افراد جماعتک حقوق اعتباریله دائره
صلاحیتی تعیین ایدن حدفاصل، میلک شوسوزلرندن حقیله آکلاشیلیور
ونظر ملاحظه ده تعیین وترسم ایدیور .

لکن نظریات اعتباریله — فیلسوفک دیدیکی کی ! — کیسه ارتق
بو حقیقتی تسلیمدن امتناع ایده میورسده سربستی شخصی مسئله سی ایله
جماعتک افراد اوزرنده اجزا ایده چکی قونترول معامله سی آرهنده فصل
توازن حصوله کتیریله بیله چکنه دائر فعلاً هنوز هیچ بر موفقیت میسر
اولاماشدر . بونی میل ادعا ایدیور وانکلتره کی ، حقوق شخصیه
رعایتده صوک درجه نصف معامله ایله تمایز ایتش بر عملکنده دوغمش ،
بویومش بر فیلسوف کامل سویلیور . آرتق دوشونولسون، بزده معنای
حریتک حقوق شخصیه تعلق ایدن مضمونی نه اولاییلیر ؛ وهله فعلیاتده
نه طرز اوزره تجلیاتی اظهار ایله بیلیر ؟ آکلاشیلیور که مدنی معناسیله
حر اولق ایچون مهم بر تربیه لازمدر . «بزم موجودیتیزه اولانجه قیتمی بخش
ایدن کیفیت سائر نی نوعزک افعال وحرکاتی تحدید ایدن قوتدر ، هر کس
هر ایستدیکي زمان خصوصات شخصیه مزه ، افعال وحرکات واعتقاد اتیزه
مداخله و جان و مال و عرضمه تجاوز ایده بیله ایدی ، موجودیتیزک
نه قدر و قیتمی اولوردی ؟ میل ، بو حقیقت بدیهیه استناداً تشبثات وحرکات
شخصیه تک برحد مشروع و معروفی اولسی لزومنی ادعا ایدیور و بناء علیه
نه ندیویدو آلیمز علی الاطلاق یووددن آزاد ایدرک سربستی شخصی نی آنا رشی
درجه سنه سورمک ایستین افراط پرور متفکر لردن ده آریلیور .

اولا افرادک وادی مشروعیتده خط حرکتی تعیین ایده میلک ایچون
قانوناً وضع اولنش بعض قواعد مرعیه به اتباع لزومنی ادعا ایستدکن
ماعداء ، قانونک دوغروندن دوغرویه اجرای نفوذ ایده میه چکی برچوقی

احوال حقننده ، حرکت و معاملۀ شخصیه نك افكار عمومیه به و ملامت ناسه معروض طو تولى و نظامات موضوعه نك دائره حكم و نفوذى خارجنده قالان اوساحده دخی حدوده شروعاتى آشمیه جق بر حاله بولوندر لمسى موافق حكمت كوردو بور .

قانونك يكان يكان نعيمين ايتىكى خصوصاً دن ماعدا هیچ كيمه حر كاتندن مسئول اولاماز ! ديه بژده حتى هر یرده بر اعتقاد واردر .

فيلسوفلر ، هله انكليز فيلسوفلری بوقدرله قناعت ايتزلر . قانونك تعييناً كوسترمديكى نيجه حر كات و احوال غير مرضيه واردر كه جزاسز قالميور و افراد جماعتك اخلاقي افساد ، وعدالت و ناموس حقننده حاصل ايتمش اولدينى حسن ظنى ، عقیده ي مضمحل و برباد ايديوور . ميل وامثالى متفكرلر ايتيورلر كه « قانونه تماس ايده مين ! » بو كى احوال غير مرضيه دخی بعض قواعد مدنيه نك تقيدندن وارباب ناموسك لومندن قور تولسين و بو صورته ، قانونى ، قواعد مدنيه اكمل ايتمش بولونسون .

بر مملكتنده حكمفرما اولان قوانين موضوعه ذاتاً او مملكتنده اوتهدن برى معاملات بشريه ي تنظيم و اداره ايدن عادات محكمه نك و تعامل قديمك روح حكمتى اولق اوزره موجز بر دستور تكامليدر . بو حقيقت نظر امعانندن دور طو توماز ايسه فيلسوف ممالك شو سوزلری پك محق و پك طبيعى بر تكامله موافق كوردونور . ذاتاً مدنى بر مملكتنده قواعد مذكوره بالفعل قانون قدر نافذ و حكمفرما در . بسض احوال واردر كه مدنى بر مملكتنده قانونه تماس ايتز و بناء عليه ماده و نظاماً مستلزم مجازات دكلدره . فقط او احوال مذمومه اربابى ، هر تربيه لى جماعتدن طرد و تنكيل اولونمقله اويله بر جزايه دوچار اولورلر كه اكثراً اختيار ايله حياتلرينه ختمه چكمكه مجبوريت قطعيه حس ايدرلر . بوقاعده لرك اودرجه اهميتى واردر . او حاله :

بوقاعدلر ماعية نه اولمليدر ؟ ايشته ميلك فکرنجه ، امور و معاملات
بشريده باشليجه مسائل مهمدن بريده بودر . بوکا دأر فيلسوف شويله
سويليور .

« پاك بارز و بديهي اولان بعض قواعد استنا اولونورسه ، حلنده اك
آز ترقى ايتمش اولدوغمز مسئله بودر . »

« ايكي عصر ، حتى ايكي مملكت يوقدر كه بومسئلهلرك حلنده عني
تيجهيه واصل اولايلىش بولونسون !... فضله اوله رق برعصر ك ويا
بر مملكتك بومسئلهلرده ويرديكي حكم و تحصيل ايتديكي تيجه ديكر بر
عصر وديكر بر مملكت نظرنده موجب حيرت و تعجبدر . بونكله برابر
ينه هر عصر خلق و هر مملكت اهالي سي مسئليني اوقدر بسط ظن
ايدسيور كه كويا بوتون نوع بشر اونى تقديرده اوتندن بري متفق الرأى
ايتمش كي داورايليور . » آكلاشيليور كه بومسئله مهميني ايكي عصر ،
ايكي مملكت عني صورتده تلقى ايده مه مش اولدوغى حالده هر كس يينه
بو معماي غامضيني بديهيات اولى دركسنة تنزيل ايدرك پاك بسط
ظن ايتكمده دوام ايدسيور .

« بر مملكت خلقنه حكمفرما اولان قواعد اجتماعيه ، او مملكت اهالي سي
نظرنده بالذات بديهي كي كورونور . همان همان عمومي اولان بو غلط
حس ، عادتك تاثير سحرانه سنه بر مهم مثالدر ؛ ووبابده مشهور اولان
ضرب مثل حكمنجه طبيعت ثابته دكل ، دائما طبيعت اولى اولق اوزره
تلقى اولونوبور . »

« انسانك خط حرکتی تعين قصديه هر كسك يكدیكر يينه تكليف ايدوب
كرها اجرا ايتديرك ايتسه ، ديكي قواعد اخلاقيه نك ماهيتي حقنده — هر نه
وجهله اولورسه اولسون — شبه حصولي ، عادتك تاثيري منع ايدر . »

اگر بومستله، نظر واستدلادن مستغنی بولونان، بدیهیات اولادن ایش کبی عد وتلقی اولونورده، کرک برکشی دیگر همجنسلیرنه، کرک هرکس کندی وجدانه قارشی دلیللر ابراز ایدرک مرام آکلاتمه لزوم کورمزسه، ایشنه او وقت عادتک تأثیری تام اولور. « که کور کورینه انسانلری اتباعه مجبور ایدن سائقه وجدانیه دخی اطمئانک بودرجهسی و بودرلوسیدر. [*]

« بوماهیده اولان موضوعات مسائل حقهده حسیاتمز، اسباب معقولیه مقارن اولان ملاحظاتمزدن دها مقبولدر وملاحظات واستدلالاته حاجت براقاز؛ ظننده بولونوبورز وبوظنی اعتیاد ایتشزدر. حتی فیاسوف عنوانه خواهشکر اولان بعض کیمس لر بوظنی تقویه ایده جک صورتده اذهانه جسارت ویریورلر. اعمال و افعال بشرک تابع اوله جفی قاعیده حقهده افکار وملاحظاتمزی اداره ایدن پره نسپ، سائر همجنسلسر مزکده بزم کبی حرکت مجبور طوتولملری لزومه دائر اولان فکر مخصوصمزدر [**]

[°] زمائزک تابع اولدوغی مسلك فلسفینک ریئی عد اولونان [ده قارت] هیچ بر دستور فلسفی بی قبول ایتزدن اول ، اك بدیهی اولان حقایق اولابی بیله رد ایش واولا « شبهه » اتمکه باشلامشدی . (تصنیف علوم حقهده کی مقاله به مراجعت بیوریه) بوبویوک حکیمک تأثیریه (شبهه) بربویوک اهمیت قازاتمش وهر خصوصده ملاحظات فلسفیه تک فاتحه سی اولمشدر . مطلقیت اوزره اطمئانک مدنیت فکریه به نه قدر مضر اولدوغنی مشهور (بهقل Buckle) تاریخ مدنیت مقدمه سیله یازدیغی اثر معتبرده اوزون اوزادی به مناقشه ایش وشبهه اتمکه ایشه باشلامه تک فوایدنی تعریف المشدر . انکیزلرک ابن خلدونی اولان بو حکیم ، [انسانلر هر دوشوندکلرنی هین حقیقت فرض اتمکده دوام ایده ایدیلر ذره قدر ترقی ممکن اولازدی وقرون وسطادن چیقه مازدق] دیور . پروفور هکسلی بدیهیات ریاضیه بی بیله حقایق مطلقه کبی تلقی ایده میز دیور . بونلر هب ده قارتک تأثیریدر .

[°°] برآز یوقاریده : (حیاتمز برآز قیمت و برن برشی وارسه ، سائرخی نوعمزک افسال وحرکاتی تحدید ایدن قوتدر) دیمشدی . بوراده ده هرکی

هر بر يمزك ذهنده بو فكر واردر . طور وحر كترليله بزم خوشمهز كيدن آدمير دخي هر كسي بزم كي حركته مجبور كورمك ايسر ترل . حقيقت حالده ايسه هر فردك بوبابده كي محاكاته ناظم وحاكم اولان شي ، كندى ذوق مخصوصيدر ؛ لكن وجدانه قارشى بوني كيسه اعتراف ايتمز . حال بوكه اعمال بشريه به تعلق ايدن بر نقطه حقدنه حاصل اولوبده . دلائل منطقيه به مستند بولونميان افكار وملاحظات ، آنجق بر آدمك تمايلات شخصيه سي نظريله باقيه بيلير . دلائلي سرداولوندقن صوكره آكلاشيليرسه كه بو طرز استدلال ، تمايلات متشابهيه قابيلش سائر بعض كيسه لرك وجدانه مراجعتدن عازت قاليور ، ينه بونده براهين منطقيه ايله مناسبت يوق ! . تمايلات ، بر كشينك وجداندن صادر اولمش اوله جنبي يرده بر چوق

افعال وحركات شخصيه سنده حر بر اقيوب كرما عالمي كنديمزه بگزتمكه ، كيفمه اتباعه مجبور ايتمكه فطرتاً بر ميل مخصوصمز اولدوغنى سويليور . شو حقيقت پسقورلوزيه ي ، اوحقيقت سوسولوزيه ايله مقايسه بيور بگز ؛ كوره جكسكزكه حريتك من وجه معنای حقيقي بو ايكي حد آره سنده محصوردر : مادامكه حياتمه قيمت ورن شي ديكر لر ينك بزه قارشى تجاوزنى منع ايدن و بزي كندى دائره مزده راحت بر اقان قوندر ، بزه هر كسي كنديمزه بگزتمكه خصوصنده كي ميلان فطريمزه براز كم اورارق ، هسجـلـرـمـزى اكراه و اجابردن صرف نظر ايتمكه چالشمالي ونهايت انصافه آلشمالي يز . يوقسه بزه هدف تجاوز اولمندن قورتوله ميز ؛ چونكه عيني وجهله سائر لرينه تعدى ايدركن شو حركتمزى وجدانمز نظرندنه حقل كوسترمه جك اولان دلائل ، بزه قارشى واقع اولان تجاوزاتى ده منطقاً محق كوسترمه جك براهيندر . اوتعدى ايله بوتعدى آره سنده كي رابطه معنويه ومنطقيه ظاهردر . ايسته سببـسـر بونقطه به پك زياده اهميت وبرمشدر و (حريت) ك (عنصر منفيى) دبه تعريف ابتدايكي بومعنادر . يعنى حريت يالكز هر ايسته ديكنى يايقى دكل ، بى نوعه تجاوز قيلندن هيج برشى ده يابه مامقدر . بوفر قارئك مهيدر . زيرا على الاكثر خلق حريتك عنصر مثبتى قولاي آكلييور وفطرتاً هر ايسته ديكنى يايغه مبال بولونوبوركه بوميل پسقورلوزيى در . . معنای منفيى آكلاميور : هاله قاريشمه حقى اولديشنى دائماً اونوتوبور . بو حقيقتى هر كسه اخطار ايدمكه اولان قوت ايسه قانودر . وجدان آنجق خواصه بوني اخطار ايدر .

«اشخاصك محصول حساباتی اولمش اولور. بوايه كیفیتك ماهیتی اصلا تغیر
ایتمز؛ ینه حسابندر معقولات دكل !»

شو نقطه ده بر مهم نکته وار؛ دقت بیور بایوریا .. اکثریت خلقك
عینی بر میل ایله متخمس بولونمسی، اومیلانك ماهیت حسیه سنی تبدیل
ایده مدیكی کبی مشروعتی ده کافل اولامایور. برارزو ویا بر حرکت صمعی
بر حسه معطوف و مستند اولمقله «معقول برارزو»، «معقول بر حرکت»
اولمش اولماور. بونك کبی، اکثریت خلقك عینی صورتله متخمس
بولونمسی ده، معقول اولمان او آرزو ویا حرکتك قیمتی ذره قدر
آرتدیر میور. اکثریتك حکمی اطلاق، ویا خود بر حرکتك مشروعتی
ادعاسنده حساباتی انطاق ایدنر ایچون بوسوزلرده بر بویوك درس حکمت
واردر. [۵] بوراده بن یالکز اخطار ایله اکتما ایدیورم.

میل، بو حقایق بیان ایتدکن صوکره، عادی بر آدمك بو خصوصده کی
معنویتي شویله تعریف ایدیور: «برعادی آدم، کندی میل وجدانیسنلک،
کندی حسابانك عکس صداسنی دها بر چوق کثیرلده کورورسه آرتق
بو کیفیت، اونك نظرنده يك مکمل بر دلیل کافی اولمقدن عبارت قالماز،
یکانه دلیل کبی تلقی اولونور. واعتقادات دینه سنده بوله مدینی کلمات
اخلاقیه نی، ذوق و نزاکت قاعده لرینی، آرتق هپ او برهان ایله استدلال
ایدر. اکثریت ناسه باقار. حتی اعتقادات دینه سنی تفسیر ایچون باشلیجه
رهبری ده بودر.»

[۵] اکثریت آرا مسئله سنك حاکمیت امت ایله صیقی صیقیه مناسبتی اولدوغی
کبی - پك چوق کیسه لرك حکم اکثریتی اطلاق ایدرك مسائل اجتماعیه مذاکراننده
غلیظ و فاحش خطا لره دوشکلرینی بر چوق مثاللر ایله تتبع و امثله مذاکوره نی
مضط و قید ایتمش اولدوغمدن ده مؤقراسی پك قرون اولاد کی صور ابتدایه سیله
«بوگونکی حکومت معونه آره سنده موجود اولان مبانیت و مناسبتدن ده - بر مدت
صوکره - تفصیلاً بیحت ایده حکم».

« بناءً عليه انسانلرک محدود ويا محدود اولان شيلر حقنده کي فکر و ظناري سارنجي نوعلرينک حرکات و معاملات حقنده کي ارزولرندن متأدرر . هر نه اولورسه اولسون ، بشقه برشي حقنده ارزولريني تعيين ايدن اسباب نه قدر متعدد ايسه براده ده او قدر چوق اسباب موجه واردر . »

آ کلاشيلورکه خيز و شرده ، محدود و محدود اولان شيلرده قسطاس تميز و معيار تقدير ، انسانک کندي حسياتيدر . حسياتي ده مشتهبانه تابع واوندن متولدر . عادي بر آدم ، برشي حقنده محدود و محدود اولمق حکميله برقرار ويره چکي زما ، مشتهبانه تبعيت ايله اکثاف ايدوب حسيات ذاتيه سنه رام اولور . ویرديکي حکمک اصابتنده ازيجق شبه ایده چک قدر نشئه انصاف دويسه بيله ، کندينه بکزه ين اکثریت ناسک حسابات و مشتهبانه مراجعت ايدرکه بوده بلکه پک صميمي و فقط باطل اولان حسيات ذاتيه سنه تقويت ویرمکدن بشقه بر ايشه ياراماز . یعنی باطلک ماهيتي دیکشديروب اوکا حق و حقيقت حيتتي ويره مز .

عوام ناسک اي وکو توشيار حقنده حاصل ایده چکري فکري ، ويره چکري حکمي متأرقيلان سيلر ، فيلسوف ميلک ادعاسنجي « بعضاً کندي منطقلري بعضاً ده ذهنلرنده يرايدن ياکلش فکرلر ايله اعتقادات باطله لري ، چوق دفعه لرده حسيات ، و انستپورانه لريدن ؛ فقط جماعتک سعادتنه مضر اولان حسيات انانيک کارانه لرنک جريانه طوتولقلري ، خرص و قيصا خلفک ، نخوت و فقرت کي مؤثرات وجدانيه نک سحر نفوذيله حرکت ابتکاري ده پک نادر دکدر . فقط على الا کثر انساني اک زياده اداره و توجه ايدن منفعت ذاتيه سيدر . او منفعت ايستر مشروع ، ايستر سه غير مشروع اولسون .. [۵] هر نه ده بر صنف ويا بر فرقه متحکمه وارسه ، اوراده [۶] شو مهم سوزلرک ناطق اولدوغی حقيقت هر زمان هر يره حکمي

اخلاق عمومی، اوصنفک منافعتدن وسائر ناسه قارشی اظهار ایندیکی حس تفوقدن متأثر حتی بوقائیتدن منبعثدر . اسکی اسپارتالیلر ایله اطله لیلر، افریقاده زراعت ایدن اوروپالیلرله زنجیلر، پرنسار ایله تبعه سی، زادگان ایله ایشجیلری، ارککدر ایله قادینلر اده سنده جایگیر اولان معاملات ومناسبات اخلاقیه همان هریده، فرقه وصنف منافعی تولید ایتیش واولا کوره طرفینک وجداننده حسیات مخصوصه ایجاد وایقاع ایشلدر . بوکبی احوال وظروف ایچنده، بودرلو اسباب یوزندن حاصل اولان « فکر و ظن Opinion»، صکره صنف متحکمک وجداننده عکس ایدرک اوصنف اعضاسنک یکدیگرینه قارشی معاملاننده حسیات اخلاقیه لری اوزرینه تأثیر ایدر [*] .

بو، بویله اولدوغی کبی، هر زرده اولورسه اولسون وقیله متحکم اولوبده خلق اوزرنده کی نفوذینی غائب ایتیش ویاخود، تحکمی آرتق چکیلمز بر حاله کیش اولان صنف ایچون، خلقک حسیاننده — تفوق حاکمیه قارشی — ناشکیانه بر نفرت حکمفرما اولور وعلام مخصوصه اظهار ایدر . « خلقی بر فرقه متغلبیه قارشی اکثریا اختلال وعصبانه سوق

کوسترمکده در. تمامیه بونارک معناسی آکلامق ایچون شو برایکی هفته اولکی وقومات اجتماعه سیاسیه منری مثال کبی تاقی ایدرک بو حقایق پسقو لوزیه بی اوحداننده تتبع ایتیدر .

[*] « فرهدریق نیچه F. Nietzsche » نک بوبابده شایان دقت ملاحظاتی واردر . مفلوج ودیوانه اوله رق سنه لجه یاندقدن صکره وفات ایدن بو محرر، فیلسوفه کبی تلقی اولوغشدر . زادگاندن اولدیفته دائر هیچ بر دلیل یوق ایکن محرراننده نک آریستو قرات طاورانان بو ذاتک غایت انجه فکرلری واردر و بومسئله ده ملاحظاتی دوغرودر . محارب، بهادر اولانلرک وجدان انسانی اوزرینه نه کبی تأثیراتی اولدوغی کوزل تعریف ایتیش وفن لسان دلالتیله تحلیل مسئله ایدرک کوزلک حسنک، قسماً بوتأثیردن دوغمش اولدوغی ادعا ایشلدر . عوامی نفرتله تلقی ایدن زادگانک کندی اره لرنده علی مراتبهم نه قدر رعایتکار داوراندلرینی سویلر . بورابه تعلاتی واردر .

ایدن اسباب مغویه دن بری ده بویتیز نفرتک انسانلرجه ماحی آرام و صبر اولمسیدر .

ميل بونی متعاقب بر مهم پره نسیب دها بیان ایدیور: « کرک قانون، کرک افکار عمومی طرفدن تعیین و تکلیف اولونان قواعد معاملاتی، ماهیه تبیین ایدن بر پره نسیب دها وار: بوده نوع بشرک اوتدن بری معبودلرینه و یا خود-حکومت جسمانیه اوزره ربویت ایدن- اقدیلرینه بعض حسیات اسناد ایتلری و انلرک مرضیسنه اتباعله حرکت ایتکده اسیرانه و ذلیلانه داورا تملریدر . افراد سائرینی کندی ظنلری موجبجه حرکت اکره و اجبار ایتله ریئه ده سبب بودر . بوانقیاد اسیرانه هر نه قدر اساساً انانیته کارانه بر حسه مستند ایسه ده ریادکدر و صمیمی و حقیقی حسیات نفرت او یاندیریر . بو حسیات، قرون وسطا ده بو کوچی لری و ملحدلری احراق بالنار ایتک درجه لرینه قدر انسانلری شده مجبور ایتشدیر . » [۱]

« بودرجه کوتو تأثیرات آره سنده، جماعت بشریه نك بدیهی اولان منافع عمومی سی ده قسماً ذی مدخلدر؛ حتی حسیات اخلاقیه نك سائق اولمقده منافع مذکوره نك اهمیتلی بر صورتله دخلی واردر . شو قدر وارکه منافع عمومی نك بر مؤثر اولمقده اهمیتلی، قیمت ذاتیه سنه نسبت اولمقندن زیاده، تولید ایتدیگی عایده دارلق و یا طرفدارلق غیرتنه معطوف اولمق کرکدر . اوندن صکره ده جماعتک منافعیله همان هیچ بر وجهله علاقه دار اولمیان بو غیرت مفرطانه، احکام اخلاقیه و قواعد معاملاتی تعیین و تأسسنده عینی شدتله تأثیرینی کو سترمشدر . »

[۱] قرون وسطا ده انکیزیسیون، دینی ریاکارلغه آلت ایدن ظالم و متغالب لرنده ادخار ثروت و اجرای حکومت و واسطه اولمزدن اول؛ غایت صمیمی بر حس ایله حسن نیته مقرون ایدی، یالکز امر بالمعروف نهی عن المنکر یولنده ضلالته دوشولمشدی . (هکسلی به یانیکز) .

«ایشنه عموم خلقك رعایته مجبور طو تولدینی قواعد معاملاتنی بالفعل وجوده کتیردن وشکلی تعیین ایدن شی، جماعتك ویاخود قدرتی بر قسمنك اطوار و معاملاتن حقه حظه و نفرتی دركه افکار عمومیه نك موافقتی وقانونك تصدیقی اوزرینه قطعی و محکم قواعد مرعیه حیثیتی اکتساب ایدر.» شوراده آریحق طوروب قیصه جه بر ایکی سوزله حکیمك ملاحظاتی خلاصه ایده لم :

آ کلاشیلورکه، انسانلر، بی نوعلرینك اطوار و حرکاتی تنقید ایتك و بعضیلرینی ممدوح و بعضیلرینی ده مقذوح کورمه که فطرتاً میالدرلر. یومیلاری کندی ارزوی وجدانیلرینی تشکیل ایدن اسباب مغویه نك هپسندن ده متأردر. حتی بو خصوصده نه قدر معقول بر حکم ویرسه لر، ینه معقول ظن ایتدکری او حکمك حسیات ذاتیلرینه تابع و کندی ارزولرینه مقرون و موافق اولدوغنده شه، یوقدر، بوارزولرک وجدان بشرده صورت پذیر وجود اولسی ایچونده حسیات اجتماعی، حسیات انانیستکارانه، استعدادات، اعتقادات باطله، خرس و طمع، قیصقانچلق، غرور و نخوت، عدم الفت و نفرت الخ کبی برچوق اسباب واردر. یوبر!.. ثانیاً بفرقه غالبه ایله اونك ارادته قارشى محکوم اسارت اولان بر اکثریت مغلوبه دن مرکب بر جماعته، معاملات اخلاقیه و حسیات اوکا کوره ترسم و تشکل ایدر؛ و فرقه غالبه نك منفعتی دائمیجای نظر اولدوغی کبی، جماعته احراز ایتش اولدوغی موقع عالینك و حسن تفوقك ده بو خصوصده مهم بر رولی واردر. ثانیاً: انسانلر کرک معبودلرینه، کرک پادشاهلرینه اودتهن بری بعض ارادات اسناد ایده گلشله، حتی اونلرده بعض حسیات فرض ایتشلردر. بنساء علیه احوال و معاملات بشریه یی - کندی فرضیه لرینه نظرآ - مرضی و ممدوح

ویا خود غیر مرضی و مقدوح اولمق اوزره ایکی قسمه تقسیم ایدرلر .
 منافع مشترکه جماعتی صیانت و وقایت ایتک غیرتیه دخی مرضی اولان
 شیلری اجرا ایچون سائر بنی نوعلری ده اکرام ایتک، غیر مرضی اولان
 احوالی اجرادنده اولنری منع ایتک فطرتاً میالدرلر . کندیلرنده طبیعت
 ثانیه ظن اولسان بومیل ، همان دائماً طبیعت اصلیه اولمق اوزره تحکم
 ایتدیکندن ، منافع عمومیّه جماعته قطعاً علاقہ سی اولمیان خصوصات
 شخصیه ده دخی انسانلر اکرام ناسدن کندیلر بنی آله مازلر . ایشته
 بوصورتله حظ و نفرت قواعد اخلاقیه نك بانفع عمل عمده و اساسی اولمش دره
 برده قانوناً مرعی طوتولور ، و یا خود افکار عمومیّه به مقارن بولونورسه
 آراتق بوسبوتون محکم ایدر و او تقدیرده اوکا رعایتده قصور ایدنلر جماعتک
 شدتله نفرت و غیظّه مدف اولمقدن قورتوله مازلر .

شو ملاحظاندن ، عادیتک فصل محکم اولان کلدیکی و حریت شخصیه
 دائره سنده واقع اوله جق تشبثات مفرطه بنی نه صورتله حصر و تحدیده
 و بناء علیه محافظه کارلغه خادم اولدوغی وضوح ایله کورولوبور . اونک
 ایچون نك مهمدر . حریت شخصیه دائره سنی تبیین و جماعتک حرکات
 افراد قارشی قونترول صلاحیتی (حدود قانونیه سی اوزره) تعیین
 ایتک مسئله مهم سنده اصلاً نظر ملاحظه دن دور طوتولیه جق نقطه
 ایشته بودر .

لکن اشخاصک حرکات و تشبثاتی اوزرینه بودرجه نفوذی محقق ،
 حتی افکار عمومیّه به و بمضاده قانوناً مصدق اولان بقواعد تقیدیه
 بویه لایتغیر قاله جق اولنورسه شبه یوقدرکه هر درلو ترقیات مدنیّه به متین
 و رصین بر مانعه کسایلر . زیرا هر ترقی به سبب ، تشبثات شخصیه ایله
 آیلان خطوات تکاملدر . کرک فن عائدده واقع اولان کشفیات و صناعاته

تطبیقاتی، كرك عالم سیاسته واقع اولان تبدلات واصلحات متعاقبه سی
انجق عقلاً، ارادتاً، علماً، غیرتاً، سویه وسطایی آئمش افراد ممتازه نك اثر
همتیدر . بوهمت دخی تشبثات و ارادات شخصییه بی حصر و تقییدایدن
قواعد مرعیه بی پایمال اہمال و حقیقت ظن اولونان خطیثات فاحشه
و غلیظہ بی صراحۃً و علناً ابطال اتمك سایه سنده میسر اولایلمشد .
بوتون انسانیتك ترقیات مدنیہ سی تاریخنه باقیلسه جریان تكاملك انجق
بووادی بی تعقیب ایده کدیگی کورولور . او حالده بوقاعده لری رعایتکارانه
تلقی اتمکله برابر دأئماده موقت بیلی بز؛ اونره بر حیثیت مطلقه اسناد
ایتمای بز؛ ودأئماده یواش یواش اصلاح واکماله چالیشلی بز که جریان تكامل
سکته لره اوغراماسین و موازنه معاملاتی اخلال ایده جك درجه ده شدلی
« مد و جذر » لر وقوعه کلسین . بوامینه نك فعلاً حصولی فصل ممکن
اولایلیز ؟ ....

بوسؤلك جوابی شیمدی فیلسوفدن دیکله لم ؛ تاریخ ترقیاتی اشهاداً
سویلیور :

« منسوب اولدقلری جماعتدن افکار و حسیات اعتباریلہ علی العموم
مترقی بولونان افراد، اساساً ایشی حالی اوزره ترك ایدرك احكام اصلیه
ایلیشه مشلر؛ یالکتر بعض جزئیاته قارشى تعدیلات اجرایی ایچون مجادله
و مصارعہ ایده سیلمشله . جماعت نظرندہ مقبول و مرضی اولان احوالك
اجراسنده اشخاصك مجبور طو تولوب طو تولاملری ایجاب ایدرمی ایتمی؟ ..
بونی دوشونمكدن زیاده، جماعت نه دن محفوظ ونه کبی اطواردن متفر
لولور ؟ ... بونی کمال اهمیتله اوكرنك ایسته مشله . »

« افکار و حسیات اعتباریلہ خلق زمانیه فائق اولدقلردن دولایی
دعوای حریت ایدنلر بیله ، اك اول کندیلرینی اهلای نظرندہ نهمت

الحاددن تبریه ایلکی دوشونهرک حرکت ایتشلر؛ وعلی العموم ملحد و دینسر توینجیله هدف طعن و تجاوز اولان احرار امتک جمله سیله برلشوبده، سربستی فکر و اعتقاد اوغرنده جهاد ایده جکلری یرده یالکیز کندیلرینک، انظار عامهده دینسر لکله اتمانیه سبب اولان نقاط خصوصیه حقنده، نوع بشرک حسیاتی تعدیله چالیشلر؛ همتلری بومرتبه دن ایلری وارهمامشدر. « میل بوکیفیتی نظر دقته عرض ایدیور و یالکیز دین بختده قصداً ده التزامکارانه داوارا نیشلر و ثبات ایتشلر، دیور. حس مغنوبنک مخطی اولاییله جکنه بعض احوالی و کیفیاتی پک واضح و بارز بر مثال اولق اوزره عرض ایلور. میلک فکرینجه :

« مذهب عمومی عالم نامیله کائناته حکمفرما اولان قتولیک کلباسانک بو یوندوروغنی اک اول صار صوب آتمغه چالیشانلر، مذهب بختده اختلاف آرا و مباینت عقائده قارشى انصافسز داوارا تمقده اوکلیسانک تمصبندن کری قالمیور لر دی. فقط مجادلات مذهبییه هیچ بر فرقه یه مظفریت تامه و یرمیه رک شدت حرارتی ضایع ایدنجه، هر مذهب اربابی اوتە دن بری اجرای نفوذ ایدم کلدیکی دائرهده موقع غیب ایتماک امیدینه افتقار ایدوب قناعته مجبور قالنجه، فرق مذهبییه اقلیتده قالان احزاب، اکثریت تشکیل ایدوب قوتلی فرقلر صره سنه کیره میه جکلرینی آکلامشلر و بناء علیه اقناع ایده مدکلری، کندی مذهبلرینه جلب ایلیمدکلری فرق قویه یه قارشى سربستی مباحثه لزومنی ادعایه مجبور اولمشلر. بناء علیه جماعتک تحکمنه قارشى حقوق افراد انحق بو میدان مجادله ده (یعنی مذهب مناقشاندە) موضوع بحث ایدیلوب احکامتینه اوزره تأسسنه چالیشلر؛ جماعتک ارباب رض اوزرینه اجرای نفوذ و تحکیم ایتمکده کی حق و صلاحیتی آنحقق بو مناقشات مذهبییه ساحه سنده آچیق دن آچیغه ردوانکار اولونمشدر.

بوتون علمه، حریت مذهبییه نامنه آرزو حق قازاندر مش و هر کسی منتدای
ایتمش اولان بویوک محرر لر، حریت وجدانی، غیر قابل تجاوز بر حق
اولقی اوزره قبول و او وجهله ادعا ایستیلر، واعتقادات دینییه سندن
دولایی بر کیسه نك دیگر لرینه حساب و بر مکه مجبور اولاییلنی مطاقیت
اوزره رد و انکار ایلدیلر. مع مافیه عدم انصاف و تعصب - نوع بشرک
وجداناً علاقه دار اولدوغی کیفیات ایچون - اودرجه طبعیدرکه، یالکیز
خصوصات دینییه قارشی لاقید داورانان و مناقشات مذهبییه و کلامیه
یوزندن راحتک بوزولدوغی ایستمین مملکتلر مستقنا طوتولاق شرطیه
هیچ بریده حریت مذهبییه حقیله موجود اولماشدر دینییه بیلیر.

بوتون دیندار آدملرک فکر نیجه، حتی الک منصف و سربست مملکتلر ده
بیله، حریت مذهبییه و انصاف و مساعدده انجق ضمناً بعض قبود احتیاطیه
ایله قبول و تلقی ایدیله ییشدر. فرضاً، بر دیندار آدم اعتقادجه
کندیسندن آریلان بر کیسه نك، حکومت رهبانیه علیهنده سوز
سویلیمه سنه مساعد داورانه بیلیر؛ فقط نصوص دینییه اوزرینه واقع
اوله جق اعتراضی منصفانه تلقی ایده من؛ یونی چکه من. بر دیگر ی ده
هرکسه قارشی منصف داورانیر یالکیز بر (پایست) [*] و یا خود بر
(اونیتارین) قارشی تعصب اظهارندن کندینی آلاماز. بر اوچیجیسی دخی
منزل اولان ادیانک کانه سنه قارشی واقع اوله جق تنقیدات و تعریضانه
قارشی لاقید داورانیر. بر فرقه جزئییه ده شولطف معامله ده دها ایلری
کیده بیلیر؛ لکن براله واجب الوجود و آخرت اعتقادیه قارشی واقع اوله جق

[*] پایست پاییه تابع اولان خرسیتاندرکه پایست بوتون خرسیتانلق عالنده
خلافت مطلقه سی ایست. اونیتارین اقامت شئی رد ابدوب صرف وحدانیه قائل
وقائم اولان خرسیتانلردر.

تعريضه ڪلنجھ دورورلر ؛ بوني قبول ايده منزل . اڪثريتڪ حسياتي ،
هنوز شديد وصميمي اولان برلرده ، او اڪثريتڪ ، افراڊي تحت
اطاعته آلمق صلاحيتي اعدادن واز چمديڪي حس اولونه بياير .

» بزم تاريخ سياسييزه خاص اولان احوال وظروف و وقوعادن
دولابي انڪلترده افكار عموميہ بويوندوروي بلڪه اوروپانڪ ممالك
سارہ سنده اولدوغندن زياده آغير ايسده قانونڪ اشخاصه تحکمي دها
خفيفدر . بناء عليه حڪومتڪ دوعرودن دوعرويه حقوق ومعاملات شخصيه
مداخله سنه قارشي انڪلتر قومنده بر بويوڪ نفرت واردر ؛ مداخله ،
ايستر قوه قانونيه طرفندن واقع اولسون ، ايسترسه قوه اجرائيه دن
صادر اولسون . فقط بونفرت ، حقوق شخصيه تمامي رعايت حسنه
معطوف اولمقدن زياده ، منافع حڪومتي منافع امته مغاير اولمق اوزره
تلق ايتمڪ عادت قديمه سندن منبعث بر حالدر . قوت و صلاحيت حڪومتي
ڪندي قدرتي وقوتي کي نظر اعتباره آلفه هنوز اڪثريت خلق آليشه
مامشدر . جماعت بويله بر فڪره پيوسته اولورده . حڪومتڪ قوتي ، ڪندي
قوتي ايمش کي تلقيه آليشيرسه احتمالڪه او وقت حريت شخصيه
افكار عموميہ نڪ نظر تنقيدنده معروض اولان ڪنديڪي تعديلاتڪ عينده
بوسفر حڪومت طرفندن دوچار اولور .

شوراده ايڪي سوزله بر مهميني نظر دفته عرض ايتمڪ مجبوريتنده
بولونيورم . آ ڪلاشيلديورڪه ميالڪ نظرندھ حريت شخصيه بي هروجهله
تعريضه قارشي حمايه ايدن اسبابدن بريده خلقڪ ، منافع و قدرت حڪومتي ،
ڪندي منافع و قدرتي اوله رق قبول ايتما مڪده کي فڪر واعتقاديدرڪه
بوتقديرده ، حڪومتڪ اجرا آتھه ڪور ڪورينه مطاوعت ايتمه جيڪي ودائما
صلاحيت و نفوذ حڪومتي تحديده متمايل بولونه جني طبعي در . ايشته

بومهم همده غایت مهم بر نقطه در . و حکومتی بر (اب مشفق) ظن
ایدنلره ، یعنی *Gouvernement patriarcal* طرفداری اولانلره
ضمنی فقط جدی بر تعریضدر .

شیمدی میلی دیکله مکده دوام ایدلم :

« فقط شیمدی به قدر حکومتک ، دائره صلاحیتنده اولمایان خصوصات
شخصیه ایچون ، افرادی قونترول آلتنه آله حق قانونلر اصدارینه دائر
واقع اوله حق هر درلو تشبثاته قارشى ، بوکون عصیان ایتکه حاضر بویوک
بر قدرت حسیات واردر . [*] حتی بویله بر قونترول حق حکومتک
صلاحیت رسمیه سی دائره سنده میدر دکمیدر ؟ بورالینى تمیز ایتبه رک
حسیات عمومیه اوکی تشبثات تقیدیه به قارشى عصیانه مهادر ؛ اودر جه ده که
حد ذاتنده زیاده سیله سلامت وفائده یی موجب اولان بوکی حسیات
احتمالکه اکثر یا حقلی حقسز ، یالان یا کلش تطبیق اولونویور . مسئله نک
حقیقت فعلیه سینه کلنجه : حکومتک امور شخصیه به مداخله به صلاحیت
ویاعدم صلاحیتی اثبات و تصدیق ایدم بئیک ایچون مسلم و محقق بر پرنسب
یوقدر . هر کس بو مسئله ده تمایلات شخصیه به مطاوعتله قرار ویریور .
[**] بعض کیسه لر هر زده یا یله حق برخیر ، ویا خود ازاله اولونه حق
بر شر کورورسه همان بو اصلاحاته تشبث ایچون حکومتی ایلری سورمک
ایستیور . بعض کیسه لرده ، حکومتک صلاحیتی آرتدیرمقدنسه هر درلو
[*] سپنسر ، (کتاب الاصول) نام اثر معتبرنک مقدمه سنده انکلز لک
بو حسیاتی برلسان متین وبلغ ایله تعریف ایدیور و (حقوق شخصیه یی صیانت
شرطنه مبنی اولان انکلز حکومتی ، مؤسسات مدنیه منری بیقه ق تشبثنده بولونه حق
اولسه همان کندی اصطلاحاتی کوروردی) دیور .
[**] هر قومک تأسیس ایدم چی حکومت مزاج قومیسنه موافقت شرطیه بایدار
اولایله چکنندن بو حقیقتک نسبی اولدوغنده شبه یوقدر . هر قوم مستحق اولدوغی
حکومته ناقل اولور . بناء علیه بومسئله ده ویره چی حکمده نسبی در .

سوء استعمالات و تعديات اجتماعیه تحمل ايتمکي مرجح کور و بورلز. ايشته بوتون انسانلر هر مسئله خصوصيه ده، هر وقعه ده يا اول کيلره يا سوکره کيلره اقتدا ايدرلر. و بو خصوصيه يا حسياتلرينک جريان عموميسنی تعقيب ايدرلر؛ يا خود اجراسی، حکومتک يدصلاحيته توديع قلنه حق اولان امورده درجه علاقه و رابطه لری، رايلرينه حاکم اولور؛ و يا خود کندیلر بنجه مرجح اولان صورت اوزره اوايشک، حکومتجه حل ایدیلوب ایديله ميه چکنه دائر حاصل ایده بیلدکلری قناعت وجدانيه رام اوله رق حرکت ايدرلر. فقط حکومته ترتب ایدن وظائف مخصوصه نك ماهیتی حقنده لایقيله دوشونوب معقول و قطعی برقراره اتباعاً حرکت ایتدکلری پك نادر در. بناء علیه ظن ایدرم که بو خصوصيه محاکات ذهنیه مزه قسطاس و معیار اولایيله چک بر پره نسیب موجود اولدینی ایچون هر ایکی طرف دخی اکثریتله عینی درجه ده خطایه دوچار اولمشدر. دیمک اولویور که حکومتک امور شخصیه یه مداخله سنی دعوت ایدنلرده علی الاکثر بیلیر بیلر، حقلی حقسنر حرکت ایتشاردر.

حریت و ماهیتی حقنده یازمش اولدوغم شواثرک بنجه غایه سی، حرکات شخصیه نك قوتلرول آلتیه آلتیه لازم کلن بالجمله احوال و خصوصاته، حکومتک (ینی، جماعتک قدرت کلیه اجراییه سنی تمثیل ایدن هیئت اداره نك) خط حرکتی تعیین ایده بیلک ایچون بسط بر پرانسیب بیان ایلکدر. حکومتک، استعمال ایده چکی وسائط، ایستر — مجازات قانونیه شکلنده — مادی بر قوه جبره دن عبارت اولسون، ایسترسه افکار عمومیه نك تأثیر مشترک معنویسی اولسون... باقیکنز او پرانسیب نه در! ... بی نوعلرندن برینک تشبیهات و حریت شخصیه سنی — کرک منفرداً کرک بالا اجتماع — اخلاص ایده بیلک ایچون

انسانلره صلاحیت ویرن شی الحق محافظه نفس مجبوری در . بر جاعتك
اعضای مشكله سندن بری عاینه استعمال جبر وقوت ایله اعمال نفوذ
ایده ییسی ایچون یکانه بر سبب مشروع وار ایسه ، اوده اولیه بر شخصك
همچنلرینه ایراث مضرت ایتمسه مانع اولوق در .

یعنی جاعتك استعمال جبر وقوت ایدرك بر آدمك حریت شخصی سنی
حصر و تقییده قالشمانی مشروع کوستره جك نقطه ، الحق او آدمك
دیگر لرینه مضرتی منع اینکدر . یالکز بونقطه یی جدیدله نظر اهمیت
آلملی یز یوقسه :

« اولیه بر آدمك كرك جسمانی ، كرك وجدانی سلامتی و خیرینی
ملاحظه ایدرك حرکت اینلکده ، جاعتك ادعای صلاحیت ایله شی منطقی
بر سبب معقول و بر دلیل کافی یه مستند اولاماز . »

فلسوفك شوجه سنده مضمون اولان ملاحظاتی دخی شرح ایده جكم ؟

بك محمد ر !

میل ، — یوقاریده دخی عرض ایتدیكم وجهله — افراد جاعتك
سلمه السلام و لایالی بر حریت مطلقه ایله حرکته حق اولایله جكنی تسلیم
ایتمور . ذاتاً میل کبی بر حکیم متفقدن ، بشقه درلو بر ملاحظه بکلیه مزایدك
علوم اجتماعی ایله متوغل اولمش بولانلر بك اینی بیلیرلرکه اولیه بر حریت
مطلقه نه دور قدیم وحشته اولمش ، نه ده ادوار اخیر مدینده کوروله
ییلشدر . ژان ژاق روصونك (قونتراسوسیال) نام اثر نه کی افکار باطله نك
انتشار ایله اذهان ناسده تقویت بولان بودرلو یا کشلقلر فنون اجتماعی نك
— تکامل مدنیت حقنده — ابراز ایتدیکی دلائل ایله قابل تألیف دکدر .
دور وحشته انسانلر نه قدر حر ایدکلرینی بزه ، تدقیقات قبل تاریخی
و آتروپولوژی فناری کوستریور ؛ انسانلر تکامل و تمدنی ، جماعت

حائده یشامغه قابلیتری ایله متناسباً آرتمش ومدنیت آرتدجه هر شخصک وظائف اجتماعیسی، قانون وعادات ومعاملات ایله کیتدجه قید آلتنه کیرمشدر. اوقدرکه مشهور (روبنسون قروزونه) کی برانسان تک باشنه بر آطهده عمر سوروب بر عالم وحشتک علی الاطلاق حاکمی بیله اولسه، ینه حریت افعال وحرکاتی بعض ایجابانه کوره تقید ایتمکه، مثلاً احتیاطسز جیقمامغه، بلاتأمل دیوانه کی حرکت ایتمکه مجبور اولور.

حریت شخصییه دأرهنی توسیع ایتک وحقوق طبیعیه ومدنییه هر درلو تجاوزاته قارشی محافظه وصیانت ومدافعه ایلمکده هیچ کیسه فیلسوف عالی نظر سپنسر قدر ایلری واردمامشدر. (حکومه قارشی شخص) نامیله یازدینی آرده، (حریتدن اسارت) عنوانیله نشر ایتدیکی مقالهده، حکومتک وظائف وصلاحتنه دأر مناقشات وملاحظات حاوی اولق اوزره وجوده کتیرمش اولدینی بونجه آثار حکیمانهده هب اوعصیت حریتپرورانهک علوی هیجانی کورولور؛ فقط سپنسر دخی جماعتک، عادات وافکار عمومییه دولایسیله، حکومتک ایسه قوانین ونظامات واسطه سیله افراد اوزرینه بر قوتنرول حق اولدوغنی تسلیم ایدر؛ حتی بو وظیفه سنده اهل ایدنجه حکومتی مسئول بیله طوتار. شو قدر وارکه هرکسک ظن ایتدیکی کی حکومتک لاعلی التعین حریت شخصییه تعرضی و حیات خصوصییه معاملاته مداخله سنی مشروع کورمز؛ قبول ایتمز. هم بو بحثده شدتلی بر تمصبی واردر. اولاً حریت شخصییه مداخلهده صلاحیتی تصدیق وتسليم ایدمکک ایچون وظائف اصلیه حکومتک، مایه نه دن عبارت اولدوغنی بیلک، آکلامق ایستر. اوندن صوکره مشروع اولماسی لازم کلن اوصلاحت تقییدیه نک، اجرا ده حدود قانونیه سنی قطعاً تعین ایتک ایستر. افرادک تشبثات واجرا آئنده حریت

مشروع دأره سی نه قدر کینشدر ؟ قانون وافکار عمومی طرفندن دوچار جزا ویامظهر لوم اولماق شرطله نه یابه ییلیرز ونه قدر ایلری کیده ییلیرز ایشته بو مسئله یی حل ایتمک مجبورز . کرک سپنسر ، کرک میل ونه ندویدو- آلیست اولان سائر انکلیز حکماسی بو مسئله یی همان عینی وجهله حل ایتمشدر .

بومناقشات ، نتیجه امرده حکومتک تعیین وظائفی مسئله سنه منجر اوله جفندن ، دونه دولاشه حکمای سیاستک همان جمله سی حکومتک منشای ، ماهیتی ، وظائفی ، صور مختلفه سی ، وسائط اجراییه سی الخ الخ کبی مباحث مهمه یی تذکر وتبع ایچون عینی ساحه حادثاده برلشوب بولوشملردر .

سپنسرک (اصول واولیات فن اجتماعی) نام اثرنده وهله (عدالت) عنوانیه نشر ایتمش اولدوغی کتاب مهمده بومسائل غامضه نک تفصیلاتی واردر . دقتله مطالعه سنی توصیه ایدرم . یالکز بوراده سپنسر ایله میلک نه درجه لره قدر هم فکر اولدوغی اثبات ایتمک ایچون میلدن ایراد ایتدیکم اوصوک جمله ده مندمج اولان نکته مهمه یی ابراز ایدیم : بر چوق کیسه لر ، هم معلوماتی تربیه لی کیسه لر واردر که افراد ملتک سلامتی وخیری ایچون حکومتک ، اوافراده قاریشقه ، حریت شخصیه لرینی تقییده حق صلاحیتی اولدوغنه قویاً اعتقاد ایدرلر . انکلیزلرک نه ندوید وآلیست حکماسی قطعاً بویله بر حق و صلاحیت قبول ایده مزلر ؟ « نسبتاً هرکس کندی منفعتی بر یابایچیدن ده ائی بیلیر ؛ ذاتاً حکومت منافع خصوصیه یی افراد قدر تقدیر ایده مز ، بناء علیه (افرادک خیر وسلامتی غایه مترقبه در) ادعاسیله حکومتک حرکات شخصیه یه مداخله ایتمی ایچون بر دلیل کافی وبر سبب وافی یوقدر . هر کسک خیرینه

خدمت ادعا سيله اورطه يه آتيلوب حكومت ، شونك بونك خصوصي ايشلرينه ، ذوقه ، كيفه ، اعتقادينه ، وجدانه قاريشامليدر . معاملات بين ايشلرينه بي تنظيم ايتك ايچون افرادك يكديكرينه تجاوزيني منع ايتسين . هر كس كندى منفعتي — كيسه يه ايراث ضرر ايتكسزين — تعقيب ايدم بيلسين و كيسه طرفدن ممنوع ، متضرر و معاتب اولسين ، ايشته بوندن بويوك خير اوله ماز . ديرلر . آكلاشيلور كه بوده (پاتيارقال) ديه معروف اولان شكل حكومه بر تعريض ضحني در . كنديسي بر (اب مشفق) حيثيته تاقى ايدن بر حكومت افرادك ايشنه قاريشديغي زمان ، اونلر ك منفعتي و خيريني كنديلرندن دها زياده و دها اي دوشونمك ادعا سيله حريت شخصيه مداخله ايدر . سڭسر و ميل كي حكما ، دكل يالكز پاتيارقال بر حكومتك ، فقط هيچ بر حكومتك بويله بر صلاحيت و قابليتي اولمديغي ادا ايديسورلر و حكومت دوغرودن دوغرويه افرادك منفعت و خيريني دوشونوب تعقيب ايدم چكنه ، اوز حقي بالذات علاقه دار اولان افراده براقسين ، كنديسي يالكز افرادك بومسابقه ده يكديكرينه مانع اولماملريني تأمين ايدم چك اسبابه توسل ايتسين ، بوندن بويوك خير اوله ماز ؛ كولكه ايتسين بشقه احسان ايستمه يز ؛ ديمك ايسيتورلر . ديمك اولويور كه بر حكومت ، دوغرودن دوغرويه افرادك منفعت و خيريني غايه ايدينوب حركت ايتلكدن ايسه افرادك بالذات كندى منفعتلريني ، مشروع بر وادى مسابقه ده تعقيب ايدم بيللر ايچون ايجاب ايدن اسبابه توسل ايدوبده تأمين آسايش دولاييسيله منفعت عامه يي محافظه چاليشيرسه پك بويوك خير ايشله مش اولور . خلاصه كلام ، ديكرلرينك ضرريني موجب اولميه جق صورتده حركت ايدمك شرطيله حريت شخصيه على الاطلاق تعرضدن مصون اولملى در .

« و حکومت بومصونیتی محافظه و تأمین ایتکی کند یسجیه وظائفک اهم واقعی
 بتیلیدر . حریت شخصی بی تقید لزومنه و یا مجبوریتنه کنجه نقطه نظر ،
 منافع شخصی بی « حمایت » غیرتی دکل ، تجاوزاتی منع ایتک وظیفه سیدر .
 منافع افرادی احسن وجه ایله محافظه و صیانت ایتک ، منافی دوفرودن
 دوعرویه حمایته و القشقه دکل ، مشروعت دائره سنده منفعتی تعقیب
 ایدن افراد جماعتی ، سائر لریک تجاوزاتنه قارشی حمایت ایلکله اولور .
 او حالده حکومت حسن نیتی سبب و وسیله مداخله اولقی اوزره ایلری
 سورسه ادعای معتبر اولاماز ؛ زیرا آرتق تحقق ایتشدر که محافظه
 و حمایت ایده جکی شی بالذات (منافع شخصی) دکل ، اشخاصدر .
 شوائجه فرق غایت مهم این ، یقین زمانره قدر آکلاشیله مامسی ،
 تعین ایده مامسی بر جوق مناسب سزلک لک حق و مشروع اولدوغنه دائر
 مضر بر ظن تولید ایتشدی . یوگون آکلاشیلدی که :

« بر آدمی — شویله حرکت ایدر سه حقنده خیرلی اولور ، دها
 بختیار یا شار دیه ، و یا خود بشقه لری نظر ندّه عاقلانه و عادلانه داورامش
 اولور زعمیله — بر فعل و حرکت اجبار ایتک و یا خود آرزوسی وجهله
 حرکتدن منع ایتک موافق حق و عدالت اولاماز . حسن یتّه مقرون
 اولقی شرطیله بیله « بوکی ملاحظات ، اولسه اولسه او آدمله مباحثه
 ایتک و یا خود اوکا نصیحت و یرمک ، رجا ایتک ، اوئی اقناع ایتک ایچون
 اسباب کافیه دن معدود اولایبیر . فقط قانع اولمدینی و بناء علیه ایستدیک کی
 حرکتده مصر بولوندوغی تقدیرده ، او آدمی اجبار و یا منع ایتک و متضرر
 ایتک ایچون بر سبب ، برحق تشکیل ایده مز . »

« بویله بر مداخله بی محق و مشروع کوره یلک ایچون آنحق بر شرط
 لازمدر : حرکتدن منع ایتک ایسته نیان آدمک ، حد معروفی تجاوز

ايلمكله ، ديكر برائمانه بالفعل ايراث ضرر ايده بيله چكي محقق اولمليدر .
 بناءً عليه بر شخصي جمعيت قارشي مسئول طوتان حررت ، هيجنسلرينه
 تعلق ايدن معاملاتيدر . صرف كندی ذاته تعلق ايدن احوال خصوصيه
 ايجون ايسه استقلالي ، حقاً مطلقدر ؛ هيج بر وسيله وسيله تقيد
 ايديله من . كرك كندی وجودي ، كرك روحي الحاصل مادي ومعنوي
 معناسيله كندی شخصي اوزرينه هر كسك مطلقيت اوزره حكمي مسليدر .
 خلاصه ميل ادعا ايدبيوركه .

[هر كيمه كندی عانك پادشاهيدر .]

بالكز اونو تمامي دركه بو حكم ، جماعتك هر فردي ايجون على السويه دوغرودر .
 «شوراسني سويلك لازم بيله دكلدركه بو قاعده حكمت آنجق عقلي
 باشنده وبالع ورشيد اولان اعضاي جماعت ايجون دوغرودر ، و آنجق
 اونلر حقنده قابل تطبيقدر . بز بوراده قانوناً سن رشد ايجون تعيين
 اولنان حده واصل اولماش اولان كنجري قاله آليورز ، ديكر لر ينك
 خدمت و تقيدانه محتاج اولانلر هم كندی يولسر حررتلرينه ، همده
 خارجدن كله جك هر درلو ضررلره قارشي حمايت آلتبنده بولونمليدر .
 هنوز عالم مدنيت دوغمش وقابليتاً سن شده واصل اولماش عد اولنان
 اقوام و مللي دنخي عيني سيله نظر اعتباره آليورز [*] طبيعي و
 طوعی اولان ترقی وادي سنده تصادف ايديله جك مشكلات ابتدائيه
 بوقدر بويوكدركه اونلري اتمام ايده يلك ايجون لازم كلن وسائلي
 انتخاب ، نادرأ مينسر اولور . ايشته اونك ايجوندركه فكر ترقی ايله ذهني
 مالی اولان هر حكمدار بويله بر مقصده ايريشه يلك ايجون هر درلو
 [*] يعنی اونلر بالضروره حكومت صورتبنده برقوت حاميه وحافظه نك تحت
 نفوذ وجناح صباتبنده بولونورلر .

اسبابه توسل و هر درلو وسائلی استعمال ایده بیلیر؛ زیرا عکسی تقدیرده
دائماً اومقصد و وصولدن خائب و خاسر قالیردی. یعنی:

اساس مقصد جماعتک حیاتی محافظه، تکاملنی تسهیل و افرادینک
— رابطه سزلی یوزندن — داغیله سیله هیئت اجتماعیه نک انقراض
واضمحلالنی منع ایتمکدر. بومقصد و وصول ایچون ایسه هر واسطه
خیرلیدر. زیرا تکامل اجتماعینک ایلک صفحاتده، وادی ترقیاتک ایلک
خطوه لرده تصادف ایدیله جک موانع و مشکلات اوقدر متنوع و متعدددرکه
اونلری اتمام ایده بیلک ایچون وسائط موجوده نک هانکیسی دها
مؤثردر دیه انتخابه وقت و طاقت یوقدر. بویله بر مقصد ایصال ایدن
هر واسطه ایدر. همان اوکا توسل ایدیلیر؛ دها ایسی بکلنر. و خصوصاً که
استعمال اولنه جق وسائط اوملتک، اوجاعتک احوال روحیه واجتماعیه
سنه موافق بولونمیلیر؛ حتی فکر مزجه اک ایسی ده بودر. ایشه اونک
ایچوندرکه فیلسوف شو سوزلریله ده ادعاسنی تأکید ایلک ایستور: [*]

« بار بار و وحشی بر قوم اولنجه استبداد مشروع بر طرز
حکومتدر؛ شوقدر وارکه مقصد او قومک، اوجاعتک اصلاحی اولمی.
و بو. اوغورده استعمال اولونان وسائط، فی الحقیقه اومقصد موصل اولقله
مشروع و محق کوروله بیللی دره. نوع بشرک، عادلانه و سربست بر مشاوره.
ایله کندی امورینی بالذات اصلاحه قابلیت ایتات ایده جک بر حاله کلنجهیه
قدر، حریت، برپرنسیب، بر قاعده اوله رق وحشی و ابتدائی بر جماعت
تطبیق اولونه ماز. او حال رشده و کاله کلنجهیه قدر بر (اکبرخان) ک بر
(شارلومان) ک ضحی ویا صریح ارادانه اتباعدن بشقه، جماعت ایچون.

[*] سپنسر دخی بالطبع بو فکرده ذر؛ و وسائط اداره ایله شکل و طرز
حکومتک نمایی اولمسی لزومی (محیطه مطابقت پرنسیپنه) دایانه رق ادما ایدر.

چاره يوقدر ؛ حتى او حالده بولونان بر ملت بويله حاميلر بولورسه نه دولت ! .. »

« لکن ، نوع بشر ، دلائل وقاعت وجدانيه اتباع ايدرك رهرو ترقى اولاييله جگ بر حاله کلديکي کي ، ايش دکيشير : آرتق بر قوت قاهره نك حکم مطلقته عدم رعايتدن ناشی دوغروردن دوغرويه جزا صورتنده وياخود ممانعت صورتنده وسائط جبريه استعمال ايديله رک انسانيتک خيرينه چالشمش اولمق ادعاسی قبول وتسليم ايديله من . چونکه بوراده نظر ملاحظه يه آله جغمز ملل متمدنه نك جمله سی چوقدن بری بو مرتبه يه واصل اولمشلردر ؛ بناءً عليه خير مقصديله بيله ملل متمدنه افرا دی حقنده بويله بر معامله جبريه روا کوروله من ؛ مکرکه — اولجوده کرات ايله سويلنديکي کي — افراد جماعتک يکديکرينه قارشى تجاوزدن منعی وتأمين حق وآسايش مقصديله اولسون ، او حالده مشروعدر . »

« شوراسی ده سويليه يم که معنای مجردی اعتباريله حقوق ، منفعت ملاحظه سندن مستقل برشيدر » بن ، دعوا مه برهان اقامه ايتک ايچون ، حقوق مجرده نظر به سندن استفاده ايده بيليردم . فقط صرف نظر ايده بيليورم . منافع مسئله سی ، — بنم فکر ورايمجه — بالجله مسائل اخلاقيه نك صورت حلنده ييوسته اوله جغمز مقصد اقتصادر . فقط اوتقديرده « منافع » تعبيری الك کنيش مناسيله تلمق اولونمالی ، یعنی تکامله مستعد بر وجود اولمق اوزره نظر اعتباره آلان انسانک منافع دائمی مقصود اولملى در . » [*] « ينه ادعا ايديبورم : تشبثات شخصيه نك خارجى بر قوتنرول آلتنده بولونمى منافع عموميه نامه ادعا اولونور و اقتضا ايدر ؛ فقط ، حرکات شخصيه ، غيرک منافعه دوقونه جق قدر احدى [*] مشهور حکيم يونانی ارسطودخى بوفکرده در : حق ، عمومک منفعتيدر ؛ ديور . »

آشاره ، آنجی او وقت حریت شخصییه یی تقییده صلاحیت محق اولاییلیر .
اگر بر آدم دیکرلرینه مضر اوله حق بر حرکتده بولونورسه البت اونی
قانوناً جزالندیره حق بر شی واردر ؛ اگر مجازات قانونیه کمال امنیت
ایله قابل تطبیق دکلسه ، اووقت عمومک لوم و فقرته دوچار اولمقله جزاسی
بولور . بوندن ماعدا ، دیکرلرینک خیری ایچون بر آدمک بحق اجراه
مجبور اولدوغی بر جوق شیارده واردر . مثلاً بر محکمه یه شهادت کیتک
ویا خود جمعیتک بقاسنه لازم اولان و حیات اجتماعیه نک حارس و حامیسی
بولونان معاملات عمومیه و حقوق مشترک مدافعه سنده عهده سنه ترتب ایدن
وظیفه غیرتی ایضا ایلمک مجبوریتی بوقیلندر . فضله اوله رق ، بر آدم
شخصاًده بعضی اعمال خیره ده بولونمق مجبوریتن قورتولاماز ؛ زیرا بعض
احوال و ظروفه نظراً بالذات ایلمک هر آدمک وظائف صریحه سندن
معدود اولور : مثلاً ، همجنسک حیاتی قورتارمق و یا خود سؤ معامله دن
ضعفای حمایت و وقایت ایچون ایشه مداخله ایتمک بوقیلندر . بر انسان
دیکرلرینه ، یا لکنز اعمال و حرکاتیه دکل ، عاطل و لا قید داورانمسیله ده
ضرر ایراث ایده بیلیر ؛ بناءً علیه هر ایکی تقدیرده همجنسلرینه و یردیکی
ضرردن مسئولدر .

« واقعا اینکجی صورتده یعنی عطالتیه زیانکار اولدوغی حالده اجرا
ایدیله جک معامله اگراهیه ، تجاوزکارانه داوراندینی تقدیرده و یریه جک
جزادن ده خفیف اولمق کرکدر . دیکرلرینه ایتدیکی فالقندن دولایی
بر آدمی مسئول طومتق ! ... ایشه اصل قاعده بودر . فقط بر دیکرینی
ضرردن وقایه ایتدیکی ایچون انسانی مسئول طومتق ! .. ایشه بوده
نسبتاً او قاعده عمومیه نک استثناسیدر . »

شو ملاحظاتدن آکلاشیلیورکه میل ، انسانی ، یا لکنز همجنسلرینه

بالفعل ايراث مضرت ايديجي مسئل ملوتمبور، بني نوعك سعادت ومنافعي موجب اوله حق تشبثانده عاقل داورانسي ده مستلزم مسئوليت اولان حرڪات غير مرضيه دن عد ايدييور . يالكز هم جنسنه بالفعل ضرر ايتك ايله مسئوليتي لازم وملزوم كوستره رك قاعده عموميه واصليه اولق اوزره قبول ايدييور ، وخير ايشليه بيله جي حالده اوندن توق ايتك وباخود اوكا قارشى عاقل داورانق كبي بر حركتي ده ايكنجي درجه ده مسئوليتي مستوجب احوال غير مرضيه دن عد ايلور وقاعده يه نظراً استثنا قبانندن عد ايلور . قانون ، قاعده عموميه يه قارشى واقع اوله حق حرڪات غير نامرضيه يي تبين وجزاسني ده تعيين ايدر . لكن ، خير ايشله مك ، ايلك يامق انده ايكن ، يامدني ايچون همجنسنه مضرتي دووقونان كيسه لره بالفعل برجزا تعيين ايده ميورسه ده ، افكار عموميه نك حكم وتأثيري بوكي احوالده قانوني اكل ايدييور . مع مافيه شوراسني ده اونوتاملي دركه افكار عموميه نك بودرجه حكمي ، آنجق مدني ملترده كوروله سيلير . خلقك بر آدم حقنده حاصل ايتديكي سؤظنك — بر جزاي معنوي اوله رق — تأثير وجدانيني دخي او آدمك حيثيت ذاتيه سنه تقيدى وعزت نفس وحس ناموسي ايله متناسب اولاييلير . [*] يوقسه ذلتي حس

[*] مستبد حكومتارك اراره جه اتباع ايده كلدكاري بر مهم قاعده حكمت دخي (ماكياولي) نك ديدكي كبي انسانلرك (اخلاقي بوزمق ايچون اسير ايتك و اونلري اسير ايده بيلك ايچون ده اخلاقي بوزمق) دره افراد جماعتي تذييل ايچون بودارمه قاننده دوشونجه كيسه ده حيثيت ملاحظه سنه ميدان و طاقت قاللاز ، احوالده افكار عموميه بر ضلالت صريحه يه اوغرا به رق ناموس سزلفي حيثيت ، خيالي حيثيت صايار . شايان دقتدركه دور حميده خفيه لك شناعتي عاجنه افكار عموميه ده ، بر وقتلر ، خيلي دن خيلي نفرت اويانش و آثار فعلي سني ده كوسترمكه باشلامشدي . حكومت بوني نظر دفته آله رق خفيه تبصير نك استعمالني رسماً منع ايتش ومزورلري ارباب حيتندن عد المشدى .

ایتمه‌ین و یا خود پک طبیعی کورن بر خلق ایچون فیلسوفک صوک سوزلری حکم‌سزدر . او یله بر خلقده معاملات شخصییه بی تنقیده صلاحیت ویره جک افکار عمومییه اولسه بیله بر کیسه و یا خود بر معامله حقنده حاصل ایده جکی حسن ظن‌ده باطلدر ، سؤ ظن‌ده یا کلشدر . انسانیتک تاریخ مدینته باقم : زمانلرنده اکثریت و عوام ناسک ، حکومتک حتی عمومک ظننه هدف اولوبده احراق بالنار ایدیلن بویوک آدملرک حقیقی مدینت خادملری اولدقلرنده بویوک شک وشبهه قالمشدر . صوکره اونلر حقنده واقع اولان اسناداتی اوقومه‌لی ! پک چوغنی مضبوطدر ! ... او وقت لوم و مذمت ناسک حق و حقیقته نه درجه مقارن اولدوغی آکلاشیلیر . فقط بوراده مقصد حقیقت دکل ظن ناسدر ؛ ده‌ها دوعروسه حقیقت مطلقه دکل ، حقیقت نسییه‌در . بوراسنی پک اهمیتلی بیللی و قطعاً اونوتاملی‌در . بر آدم حقنده خلقک ویره جکی حکم ، ظنه تابعدر . خلق او آدمک حرکتی مقدوح عد ایدرسه او یله حکم ایدرو او آدمی او یله طائیر . او یله طائیماسی‌ده حکمده صحیحاً فنا آدم اولمقله بردر . چونکه حقیقتاً فنا اولان بر آدم ، منسوب اولدوغی جمعیتدن نه معامله کورورسه حقلی حقسنز فنا ظن اولونان بر کیسه‌ده عینی معامله‌یه هدف اولمقله جزاسنی بولور .

بو ، جمعیتک ، اکثریا نامعقول بر معامله‌سی‌در ؛ فقط حقیدر . میل ، بی نوعنه یاردیم و ایلیلک ایده بیلیرکن قصر همت ایدنلرک شوحرکت مقدوحه‌سی ، قاعده عمومییه قارشی (استثنا) کبی کوسترمشدی . بو خصوصده شووجهله ایضاحات ویریور :

« اولدجه مهم و اولدجه صریح برچوق احوال وارکه بو استثنایی نظر دقعه آلمغه بزی مجبور ایدیور . افراد مناسبات خارجیه‌سنة متعلق

اولان كافة خصوصاً علاقه دار منفعت اولانلره قارشى مسئول اولوب،
 حرکتدن حساب و یرمکه قانوناً مجبوردر. حتى منافع شخصیه نك حارس
 و حامیسی اولمق حیثیتله جماعته قارشى عینی سیدله و عینی صورتله مکلفدر.
 لکن بوجبورتی، بر (مکلفیت قانونیه) صورتنده تحمیل ایتمک ایچون
 بر چوق اسباب قویه واردر. مع مافیه احوالک ایجابات خصوصیه سی
 او مجبورت مغویه بی تولید ایتملی در. مکلفیت قانونیه صورتنه کیرمسنه
 قارشى بیان مطالعه ایدیشه سبب شودرکه بلکه اوکی احوالده انسان
 کندى حاله بر اقلیرده سائقه وجدانیسنه اتباعاً حرکت ایدرسه،
 جماعتک اجباریه یابه بیله چکی شیدن، اکثر وجوه ایله دها ایی داورانیر
 و بلکه دده وجدان شخصی بی بویه قونترول آلتنه آلمغه قالشیق، منی
 مقصود اولان شردن دها بویوک فالقلر حصوله سببیت ویره بیلیر، دیه در.
 بویکی اسباب و شروطک وجودی مسئولیت جبرییه انکل اولورسه
 یعنی بر آدمی مسئولیت قانونیه دن وارسته بر اقرسسه، حاکمک یرینی،
 او آدمک وجدانی اشغال ایدوب حکم ایتملی درکه خارجدن حمایته مظهر
 اولامیان منافع غیری بوصورتله صیانت ممکن اولایلسین.

» بویکی امور و خصوصاً دده همجنسلیرنک محاکمه سندن نه قدر آزاده
 قالیرسه انسان اودرجه شدتله کندى وجدانک حکمنه اتباع ایلملیر. « [۵]
 » فقط معاملات بشریه ده اوپله بر دائرة مخصوصه دخی واردرکه
 اوساحده جماعت، - افراددن مستقلاً تصور و تقدیر اولمق شرطیله -
 دوغرون دوغرویه دکل بالواسطه علاقه دار منفعتدر؛ حتى منفعتی یوق
 [۵] میلک بو ملاحظاتی ده آتیکی کالات اخلاقیه صاحبلیرنه قابل تطبیق در
 واونلر حقنده دوغوردر. اک فضا الددی قاتلر بیله کندى وجدانلرنک حکمنه
 اتباعدن قورتوله مازلر؛ فقط انسانلرک هپسندنه نفس لوامه عینی درجه تکاملده
 دکلدر.

کبی در . مقصدی ایضاح ایده‌یم : بعض احوال و حرکات وارد که آنجق
 فاعله تعاقی ایله قالیر؛ غیره و یا خود جماعته دوقونور یری یوقدر؛ تعاقی
 اولسه بیله علاقه دار اولان کیمسه لک رضا و ارادتیله فکر و محاکمه لرینک
 انضمامیله وقوع بولورسه کیمسه یه ضرری ارماز . ایشته اوکی احوال دن
 بحث ایتک ایستیورم . یالکز فاعله تعاقی اولان شیلر دیدیکم زمان ،
 در حال و ابتدا فاعله تعاقی ایده بیان امور و خصوصاتی مراد ایدیورم ؛
 زیرا برکشی به طوقونان بر معامله بالواسطه سائرلرینه ده تاثیردن خالی
 قالماز . بو نقطه حقیقه واقع اولاییله جک اعتراضاتی بالاخره موضوع
 مناقشه ایده حکم . بوراده بحثمز صرف حریت شخصیه منطقه سیدر .
 بوده اولاء الک کنیش معناسیله حریت وجدان مسائلی شاملدر : سربستی*
 فکر و تمایل کبی ، و کافه امور عملیه و نظریه ده اخلاقیه و اعتقادیه ده
 حریت مطلقه کبی . [**] افکار و ملاحظاتک سربستجه بیان و یا طبع
 اولونمسی مسئله سی بشقه بر اصله تابع کبی کورونور ؛ زیرا بو کیفیات
 دیگرلرینه تعاقی اولاتیلن معاملات زمره سندندر . مع مافیه بالذات حریت
 افکار مسئله سی قدر حائز اهمیت اولدوغندن و کلیاً عینی سیلره عینی ارکان
 و اساسلره مستند بولوندوغندن ، بوا یکی نوع حریت ، یعنی دوشوندیکنی
 بیان و نشر ایتک سربستکی ، عملده غیر قابل تفریق حقوقدندر . ثانیاً ،
 حریت شخصیه اصل اوله رق قبول ایدیلهجه ، ذوق شخصینک و اونی تشفی
 ایتک حقیقده مشروعیتی ثبوت بولور . فضله اوله رق امور حیاتیه مزنی

[°°] غیره تعاقی اولمیان و یا خود دوشورودن دوشوریه و آتی اوله رق تعاقی
 بولونمیان خصوصات شخصیه مسئله سندند حد فاصل تعیینی ده مهم در و تفصیلات
 و ایضاحات کونورور . فرضا میلک بسط ابتدیی دلائله نظراً کیمسه سز و بیکار
 بر آدمک هیش و عشرتله نفسنه ظلمی تقدیرنده کیمسه برشی دیه مزسه ده اولاد صاحبی
 بر آدمک بودرلو سؤ استعمالاندن قانوناً ممنوع بولونماسی معقول کوروله بیلیر .

من اجزه كوره تنسيق و اداره ايتك و بو خصوصده همجنس لر من طرفدن منع اولونماق حقي ده حريت شخصيه لوازمندن در . حركت واقعه من بزم ايچون موجب خير و شر اولسه ده ! ... بز بشقه لرينه ايراث ضرر ايده جك بر حال و حر كنده بولونمديقه - خلق بزم بدالغمز حكم ايتسه ده ، طور مرزي مقدوح كورسه ده - ايتديكمز كي ياشامقده حقمز صريح در . ثالثاً هر شخص ايچون عيني حدود اوزره تسليم اولونان بو حق حريت ، افرادك ، ينه عيني حدود داره سنده ، مشار كنده بحق سربست اولسني ده . نتيجه استلزام ايدر . بوراده ديكرى حقنده زيانسز اولان خصوصات ايچون برلشك سربستلكني مراد ايدىورم و اجتماع ايدن اشخاصك رشيد اولدق لرني و اكراه و اغفال اولونميرق طويلاندق لرني فرض ايدىورم .

اكر بر ملت ، بوصايد يغم حقوقه تمايله و من كل الوجوه رعابت ايتيورسه ، تابع اولدوغي حكومتك شكل ظاهريسي هر نه اولورسه اولسون . او ملت حر دكلدر ؛ حريتك شو صور مختلفه سي ، بلا قيد احتياط ، مطلق بر صورتده بر جماعته موجود دكلسه ، او جماعت تمايله حر دكلدر .

شوسوزلك اهميتي بك بويوكدر . بوراده هر قضيه بردستور حكمتدر . بر ملتك وجوده كتير ديكى حكومتك شكل ظاهريسه - يعنى بدايت مقالده سويلديكم كي - مونارشى ، يا خود جمهوريت الخ الخ صورتنده اداره ارلوشنه باقوبده افراد ملتك حازر اولدوغي حقوق مدنيه و حريتك درجه سنى او كا قياس ايتك باطلدر . سپسر بو خصوصده بك كوزل شيلر يازمشر . و ظاهر سربستلكك بودر لوسنى عاميانه حكملردن عد ايدرك معنادر مثاللره توضيح و تصريح ايتلشدر . (عوام ناسك ، بالينه بالي)

«ویاراصه بی قوش ظن ایتسی» قیلندن بر خطادر؛ دیور. حریت حقیقه درجه سی شخصک دائره تشبیه ایله اولچولور. اساس اودر، حکومتک شکل ظاهریسی دکدر. اوندن ماعدا حریت لفظی - ینه اولجه عرض ایتش اولدوغم وجهله - معانی مختلفه و حیثیات متعدده بی شامل بر کلمه جامعه در؛ یوحیثاتک هر بری مدنی انسانلر نظرند حقی لفظیله تعیر اولونور برشی مقابلیدر. مدنی اولمق ادعاسنده بولونان برجاعت بوحقوقک بر قسمنه رعایت ایدردد دیکرینه ایتز اولاماز. حریت کلام اولسونده حریت مباحثه و مناقشه اولماسین، بواولاماز. حریت اجتماع تصدیق اولونسونده، بر انسان اوند طویلانوب دوستلریله برلشمسین، اولاماز. الی آخره. الحاصل، حریت کلمه جامعه سنک متضمن اولدوغی بالجمله حقوق یکدیگریله قویاً علاقه دارد؛ تفریق قبول ایتز؛ دیمک ایستیور. باقیکنز بونقطه بی ده نصل ایضاح اییدیور:

«معنای حقیقیسنه شایان اولان یکانه (حریت) خبریمزی کندی ارزومز وجهله تحری و تعقیب ایتک حقیدر؛ فقط دیکرلرینه غنی حقندن محروم ایتامک و اوکا دسترس اولمق املیله واقع اولان غیرتیرینه انکمل اولماق شرطیله!... هرکس صحت ذاتیه سنک حارس طبیعیسی در؛ ایستر صحت جسمانی، ایستر صحت عقلیه و روحانیه اولسون!... بر آدم بشقه لرینک کیفنه کوره توفیق و تنظیم حیاته اجبار ایدلمکدن زیاده نوع بشر، هرکسی - یاشامق خصوصنده - کندی کیفنه ترک ایتمکله استفاده ایدر.»

«بو احکام، هر نه قدر یکی بر حکمت دکل و حتی بعض کیسه لره نظراً بونلری بسط و ایضاح ایتک معلومی اعلام قیلندن ایسه ده عادات موجوده و افکار متحکمه به دوغری و دن دوغری به بوقدر معارض بولونان برشی بوقدر.»

يعني ميل شوني ديمک ايسټيورکه ، نظرياتده حرټک معنای حقيقيسي بودر .
 بونی ده همان معلوماتی آدمک جهلہ سی بویله بیلیر ؛ مع مافیہ عملده عنادینہ
 عکسنہ حرکت ایدلمکده در ؛ بناءً علیہ حرټک معنای نظریسی عادات
 حکمہ وافکار عمومیہ ایله تماماً متناقض بولونویور . فی الحقیقہ :

« جماعت ، کالات اجتماعیہ امرندہ انسانی کندی افکارینہ اتباعہ
 نہ درجہ اجبار ایلدیسہ ، کالات شخصیہ حقندہ حاصل ایتیش اولدوغی
 معلوماتہ اتباعاً حرکت ایتکده افراد جماعتی همان او درجہ جبر وتضییق
 ایتشد . »

یعنی کالات اجتماعیہ بر درجہ یہ قدر مطاوعی تسلیم اولونہ جفتدن
 بو خصوصده جماعتک شخص اوزرنده اجرا ایدہ چیکی نفوذ معنوی یہ بر
 شی ده نیلہ مزسده هرکسک علی الانفراد تکمیل ذات انسانیه سی ایچون
 بر اعتقاد مخصوصی واردرکه ایتدیکی کبی بر آدم اولوق ایچون آنجق
 لو اعتقاد ذاتیه سنہ تبعاً یا شامفہ حقی درکادر . حال بوکده جماعت بو خصوصده
 ده افرادی اکراه واجبار ایتکدن خالی قالمشدر ؛ دیمک ايسټيور .
 بوکده شویله بر قاچ مثال ایراد ایدیور :

« اسکی زمان جمهوریتلری حرکت شخصیہ کاملاً صلاحیت عمومیہ
 تابع بولوندرمق صورتیه تنظیم ایتک ایتدرلردی وبویله بر حق وصلاحیتہ
 مالک بولونمق ظننדה ایدیلر . اسکی زمان فیلسوفلری ده حکومت
 جمهوریه نک بواذعاسنی تأیید وتحکیم ایدرلردی . بالجلہ افرادک تربیہ
 جسمانیہ ومعنویہ سی حکومتک جدأ علاقہ دار اولدوغی بر مسئله مهمہ در
 دیهرک بویله بر ادعایه وسیلہ بولشدردی . »

« قوتلی دشمنلرله محاط اولوب تجاوزات خارجیه ویاخود اختلافات
 داخلیه ایله ده ویریلنک تهلکہ سنہ دائماً معروض قالان کوچوجوک

جمهوریتلر حقنده بودرلو دوشونوش مقبول و موافق اولایلیر . بوکجه احوالده افرادک کندی نفساری اوزرینه قدرت حاکمیتی بر آن که وشیه جک اولورسه ، بوکیفیت حکومت ایچون درحال نخوستی موجب اولور . ایشته اونک ایچوندرکه موضوع بحثمز اولان واسکی کوچوک جمهوریتلرده حریتک سلامت بخش ودائی اولان نتایجی بکله مکه جواز یوقدی . « کورولوبورکه بر مملکتده حریتک حقیله تأسسی وهله دوامی ایچون ، — هرکسک ظن ایتدیکی کبی — یانکیز اومملکت خلقک حسن نیت وحسن خلق ویاخود تربیه سی کفایت ایتمز ؛ حتی عرفان ومدنیت اعتباریله بر درجه تکاملی کافی دکلدر . حریتک بقا ویاخود اضمحلالی موجب اولان اسباب متنوعه میاننده صرف خارجی اولان عوامل مؤثره دخی داخلدر . دول مجاوره ایله حسن مناسبتده بولونمایان بر ملت ، صلح وسلامت اوزره دمکندار اولوبده قوای موجوده سنی تکامل اجتماعیسنه صرف ایده منز . آسوده یاشامق عزمننده بولونسه یعنی عربده جویانه حسیاتدن متفر اولسه بیله ، جنکه دائماً حاضر بونماید که نسبتاً صلاح اوزره یاشایه بیلسین . بوتقدیرده حکومتک مدافعه ومحافظه حیات ایچون اختیار ایتمکه مجبور بولونه جنی مصارف زانده وفوق العاده البته مملکتک حیات اقتصادی سنه تأثیردن وبناء علیه ، افرادک شرائط معیشتی دارالتقندن خلی قالماز ؛ هرکس فضله چالشغه ، فضله یورولغه مجبور اولور ، مع مافیه قازاندیغک برقم مهمنی تجهیزاته صرف ایدر ، حیات اجتماعیکک محافظه سی ، مملکتک حقوق ملتک صیانت ومدافعه سی اوغرینده افراز ایدر . اقتصاد نقطه نظرندن حریت شخصییه ، بویوزدن ضرر کوردوکی کبی ، اداره اعتباریله ده زمام سربستی بی قاصحق اینجاب ایدر . یوقاریده ده سوبلدیکم وجهله ، بوحالده مرکزیت اداره تقویت بولور وهرکسک باشی

پريره باغلي اولور؛ واولهده اولمليدر. عكسي تهديرده دشملرك تجاوزاتنه مقاومت ممكن اوله ميه جغندن، فضله سربستلك انحلال واضمحلال موجب اولور. بالطبع بودرلو تهلكه لره قارشى دائماً حاضر بولونمق مملكت وملت ايچون حيات ممت مسئلهسى اولدوغندن، جماعتك محافظه تماميتى، برنجى درجهده مقصود وملتزم اولور؛ حریت شخصيه، بوندن بدرجه متضرر اولسهده اضمحلال واسارت تهلكه سنه قارشى بوضرر اھون قالير. طبيعت مصالحده ذاتاً خير عرض و نفع مطلق بو قدر، اھون شر و اردر؛ اوده نسبة خيردر. جماعتك عناصر اولاسى صاييلان افرادك، انحلال واضمحلال تهلكه سنه قارشى بعض قيود و شروط ايله يكنسقى برتر بيه تابع طوتولمى، ميليتاريزم ناميله اولجه تعريف ايتمش اولدوغم طرز اداره نك اساسيدرو مركزيت اداره لزومنه مبنى ظهوره كليز. طبيعى بوبله اداره آلتنده ياشايان افراد ايستديكى زمان ايستديكى يرده ايستديكى وجهله حركت ايده ميه جكندن حریت شخصيه لرينه حقيه ملك صاييله مازلر و مراتب معينه اوزره تصنيف ابدلش و قطعياً مافوقلرينك امرينه تابع طوتولش بولوندى قلرندن مساوات ادعا سندهده بولونه مازلر؛ مع مافيه منسوب اولدوقلرى ملتك حياتى ادامه ايتمك خارجى داخل عوامل مخربيه قارشى قويه ييلمك ايچون بوبله بر اداره برنجى درجهده لازمه موفقيتدر. حتى اداره جه شيرازه انتظامى بوزومغه باشلاپان بر جماعتك بوسوتون انحلال ايتمه ميه ايچون اداره عرفيه، تأسيسى عيى سببه عطفاً، حكمت اجتماعيه نقطه نظرندن لازمدر. ذاتاً افرادى آره سنده اغتشاش و رعيتسزلك حكمفرما اولان بر جماعتك شوخالى دشملرينه حرص استيلا ويرر، فضله اوله رق بر مملكتنده اداره نك ده كيشه ميه ده دول و ملل متجاوريه عيى حسى، عيى حرص استيلا جويانه يى القا ايدر؛ بونك سببي ده بوكي احوالده خلقك مختلف فرق لره

آیرله سی و شکل اداره ایله علاقه دار اولان فرقه منفعتلری یوزدن شدتلی کشمکش و وقوعه کله سیدر . یعنی بوکی تحولات اجتماعی نك نفاقسز ، مجادله سز ، بحرانسز اولاماسیدر . یویله اولونجوده منافع وطنیه نقطه نظرندن (وحدت ملیه) بی محافظه ایتک قابل اولاماز . برملک صنوف مختلفه سی ، و اوصوفک منافع خصوصیه سی اولایایر . او منافع خصوصیه یکدیگریله تعارض و تصادم ایده بیلیر . بناءً علیه اوکی (صنف منافعی) نی محافظه ایتک اوزره فرقه لر تشکیلی حر برملکته طبیعی برتکامل اقتصاداسنددر . بونی تسلیم ایتمه مک ممکن دکل ؛ بوراده بونی مراد ایتدیم ؛ شکل حکومت ایله صمیاً علاقه دار اولان طفیلی صنفارک و یا خود سائر صنوف مشروعه نك تعقیب و مدافعه ایتدکری منافع اساسیه برلشه جک کی دکلدر ؛ اونک ایچون بومنافعک القا ایده جکی حسن محاصمه و منافرتدن حصوله کلن اغتشاشات داخلیه حیات مملکتی صارصوب اضمحلال ملت و دولتی موجب اوله حق درجه ده درین وشدیددر . مثلاً حکومت جمهوریه شدتله طرفدار اولان برفرقه نك تعقیب ایتدیکی منافع - حقیقی اولسون ، خیالی اولسون - البته حکومت شخصی و مستبدانه نك خدمتده ثروت و شرف قازانان فرقه منافعی ایله قطعاً اویوشه ماز ؛ حتی بو محاصمه جعلی و یا خود سطحی و یا خود صرف حسی برمنافرته مستند دکل ، حسی اولقله برابر درین و صمیی اسبابه باغلیدر و طرفین مخاصمین ایچون صحیحاً حیات ممات مسئله سیدر . اونک ایچون دخی مملکتی تمئندن صارصار ؛ منافع اساسیه ده بیله تألیف قوا ایتک ممکن اولماز . بو حان ایسه برملکته طبیعی دشمنلری ایچون اک موافق اولان دم فرصتدر . ایسته اونک ایچون حکومت متجاوره بر دولته احوال داخلیه سنه ، اغتشاشات مالیه و اجتماعی سنه اهمیتله مترقب اولورلر ؛

ذاتاً معاملات تجاريه واقتصاديه چه ميانده علاقه ده موجود اولدوغندن بوعلاقه مداخله امرنده وسيله اولور . وهمان حقي حقسن تجاوزه حاضر ليلير . بومجئده اساس حكمت ، ملتى حقيقى واساسى تفرقه لره دوشورن هر درلو تشبثاتك ، اوملتى تجاوزه خارجى به معروض ومستعد براقه سى در . بويله بر تهلكيه قارشى افراد جماعتى قاصوب چويرمك وتفرقه يى رفع ايدوب (وحدت مليه) يى زورله حصوله كتيرمك ، يعنى عناصرك اعتقادى ايله وجود امته صلابت ويرهرك مقاومتى آرتيرمق ايجونده مركزيت اداره دن بشقه چاره بولونه مامشدر . اوده بر حكومت طرفدن قوت وسطوت ابراز اولونهرق افراد امتى اطاعت وقيد آلتنه آلق مسئله سنه منجر اوله جنى ايجون - هر نه شكل وصورت اوزره تطبيق اولونورسه اولونسون - ميليتاريزمه وارير و افرادك حريت شخصه سنى ايجابات خارجيه و داخليه كوره تحديد ايلر . شوملاحظاتك ، مملكتزده ظهوره كلن حادثات سياسيه واجتماعيه به تطبيقى ايله توضيحي ممكن و بلكه ده قائده لى اولور ايديسه ده تطويلدن اجتناباً بوراسنى قارئين كرامه براقيورم . اسكى زمانلرده اسپارته ليلرك بومركزيت اداره يى ، بوميليتاريزمى نه كى احوال وظروفه تبعاً تأسيس ايتدكلرى ونه درجه لره قدر ايلرى كوتوردكلرى معلومدر . اويله بر آوچ خلقك بو طرز اداره سايه سنده دائماً حرب اوزره اولان اجانبه قارشى نه بويوك موفقيتلر احراز ايتمش اولدوغنده معلومدر . سوبلديكم شيلرك فرانسه اختلال كبرى زمانته تعلقى ده واردر ؛ فقط بو طرز اداره نك مدنيت تجاريه وصناعيه ايله نه درجه لره قدر اويوشه ميه جنى مطالعه ايدملك ايسته ييليرسه ، انگلتره و آسريكا كى ايكي بويوك دولتك صوك دور مدنيلارنى تتبع ايتمك دن كوزل يول يوقدز . ديمك ايسترمك مركزيت اداره و ميليتاريزم و اداره عرفيه

«هې تمامیت ملك و وحدت ملتى محافظه قیدیه بالضروره وقوعه کلن اشکال اداره دندر ، یونلر مطلق دکل نسبی صورتلردن معدوددر .
 بو صور حکومتدن هانکیسی مرچدر دهنیه جک اولورسه بلا تردد :
 «ملتک مزاج و تربیه سنه ، اعتقادات و اخلاقه اک زیاده موافق و احوال و ظروفه اک زیاده مطابق اولانیدر (دیرز . دیمک اولو یورکه بوتون بو صور مختلفه اداره ، فن اجتماعی ساحه سنده (محیطه مطابقت Adaptation au milieu ambiant) پرده نسپنک آثار فعلیه سندندر . و اونکده اس اساسی (بقا Conservation) پرده نسپیدر .

میل حریت شخصییه تیقید ایدن اسباب مختلفه حقنده ، نقل و ایضاح ایتدیکم ملاحظاتی بیان ایتدکن صوکره ، بر مهم مسئلهیه ده انتقال ایدوب شویله جه فکرنی اورطیه قویو یور و زمانزده حریتی قیوددن قور تارمغه خدمت ایدن بعض عوامل و ایجاباتندن ده بحث ایدیور :
 «شیدیکی عالمزده احزاب سیاسیه نك اولکی دورلره نسبت دهاز یاده حائر اهمیت اولماسی و هله حکومت روحانیه نك حکومت جسمانیه دن آیرلماسی امور دنیویه یی اداره ایدن اللردن ، وجدان انسانیتک اداره سنی قوتاره رق بشقه اللره تودیع و حواله ایتش و بو صورتله قانونک حیات شخصییه خصوصاته او درجه لرده مداخله سنه مانع اولمشدر .

یعنی دنیا ایشلرینه قاریشان قانون ایله وجدان بشره مداخله ایدن قانون یکدیگرندن آیرلمقله ، شخص ایچون استبداد پارچه لشمش و انسان ، بو ایکی درلو موجودیتنه قارشى عینی قانونه باغلی اولمق دن ، عینی آمره حساب ویرمکدن قور تولوب بر آرز نفس آلا بیلشدر ، دیمک ایستیور ؛
 مع مافیله بو سربستلکک صوری اولدوغنی ده ادعا ایدیور :

«اوت !! فقط شخص بوندن ، بویوک برشی قازانماشدر . چونکه

حکومت جسمانيه نك ترك واهمال اينديکي خصوصات شخصيه يي حکومت روحانيه کندی حسابنه تنظيم واداره يه قالقشمشدر : انسان ، او زمان دها زياده او نفوذ حاکميتک يد معنويسی آلتنده بولونمش اولدی . زیرا شيدی يه قدر حکومت معنويه نك الك قدتلی عامل مؤثری اولان دين ، كرك تقوی شعار اولان صوفی بر فرقه نك النده ، كرك اعمال بشريه يي قوتتول آلتنه آلوب انسانيتنه تحکم ايتمك حرصنه مغلوب وبو مقصده مجلوب اولان وسلسله مراتب اعتباريله متشکل برجماعتك النده همان دأتما آلت اولاكشدر . معاصر لرمزدن اولان (ره فورماتور) تريعی مذاهب جديده اربابی وجدان نامه تحکم ايتمك حرصنه مبني اولان حکومت معنويه داعيه سنده اسكي مذاهب رؤساندن ، اسكي كليسالردن ذره قدر كری قالدیلر . بو مسئله ده بالخاصه موسیو اوغوست قوتی [۹] ذكر ایدیه بیلیرز . قوت ، پوزیتی ویزم نقطه نظرندن یازدینی (اصول سیاست) نام کتابنده ، کندیسنجه مقبول وملتزم اولان طرز اداره يي بسط ايتمشدر . اورادن آكلاشیلوركه قوت افراد انسانيتك اداره يي ایچون اوليله بر

[۱] A. comte مشهور برفلسوف در . « پوزیتی ویزم » یی « فلسفیات یقینه » دیه معروف برمسلك فلسفی واضعیدر . مابعدالطبیعیاتی رد وانكارایدرك حرف احكام صومیه مجریه اوزرینه برفلسفه تأسیس ايتك ایسته مش اولان بوداهی ، فرب اوله رق برده « انسانیت دینی » وضع ايتك ایسته مش وعجیب بردن اختراع ايتمشدی كه کیمسه نظرندیه مقبول اولامادی . بودینك اداره انسانیت نقطه نظرندن احكام عملیه سنه باقیلیرسه ، واضع دین اولان موسیو قوت « انسانیتك قطب اعظمی » *grand pontife de l'humanité* عنوانيله پایا کبی برشی اوله جق وافراد انسانیت هر خصوصده اونك امرینه تبعیته مجبور بولونه جق ایمش . قوت بوداداده بولونمش وفلسفه سنه حیران اولان ولکن بودینی قبول ایتنه بن انکایز علما وحکما سنی خواجه کیمك ایسته مشدی . میل وسائر حکما بردفیه یه مخصوص اولقی اوزره کندینه برمیاغ کوندر دیلر . قوتك آخر مرندیه ذهنی بوزمش اولسی بوغرابتله سبب اولمشدر .

هرگزیت مستبدانه تصور ایدیورکه اسکی فیلسوفلرده اک شدتلی (نظام) طرفداری اوله رق دوشونه بیله جگمز ارباب اصولک بیلله خیالنه ، (ربوبیت اداره) نك بو درجه سی خطور ایدمه مشدر . شو قدر وارکه قونت بویله بر اداره بی قوت قانونیه ایله تأسس ایدمه جگنه قدرت اخلاقیه ومعنویه ایله تأسیس ایتمک ایستور ؛ فقط بوندن نه چیقار ؟ .. هر نه درلو اولورسه اولسون بویله اداره آلتنده یاشایه جق افرادک حالی ، درجه حریت واستقلالی بردر .

« علی الانفراد متفکرین فلاسفه نك اورطیه قویدقاری خصوصی بعض (احکام حکمت) دن صرف نظر خلق آره سنده ده کوندن کونه تراید ایدن بر میل مخصوص وارکه کرك افکار عمومی تاثیریه کرك قوانین ونظامات تعیینیه اشخاص اوزرینه جماعتک تحکمی آرتدیرمق هم حد معقولندن زیاده آرتدیرمق تشبثی موجب اولویور . دنیاده وجوده کلن تبدلات اجتماعیه نك جمله سی مادام که جماعتک قوتی تزید وافراد جماعتک اقتدارینی تنقیص ایدیور ، دیمک اولویورکه بونجاوزه ، اویله کندی کندینه زائل اوله جق بالاردن دکلدر ؛ بالعکس کوندن کونه دهشتلی وقوتلی اولغه مستعددر . کرك حکمدار اولسونلر ، کرك تبعه دن بولونسونلر ، انسانلر ، کندی فکر وذوقلرینی سائر همجنس لرینه بر قاعده عملیه ، بر خط حرکت اولوق اوزره کرهأ قبول ایتدیرمه ک فطرتاً میالدرلر . طبیعت بشریه نك لازم غیر مفارقی اولان اک ای واک کوتو حسیات بومیل فطری بی اودرجه شدتله کوزو کلیورکه قوتدن بشقه برواسطه ایله تجاوزاتی منع ایتمک همان هیچ برزمان قابل اولامایور . مادام که قوت حکومت ، انحطاط اوزره دکل ، بالعکس آرتیق اوزره در ؛ بوفالغه قارشی یعنی حریت شخصیه بیه تجاوز میلنه قارشی شدتله

مقاومت ایتک لزومنه مبنی وجدان خلقده برقناعت قویه حاصل اولیه جق اولورسه ، دنیانک شو بیلدنکمز شرائط اداره سنه نظراً بومیل تجاوزک کوندن کونه آرتوب اکسیله جکنه مترقب اولملی یز . »

دیمک اولوبورکه هر فردک دیکرینه تحکمی و کندی رأیی سائرلرینه بردستور حکمت کی قبول ایندیرمک ایچون اکراه و اجبار میلی انسان ایچون پک طبیعی ایمش ؛ و بونی منع ایتک ایچون هان دائماً قوته مراجهتدن باشقه چاره یوقش ؛ ایشته اولنک ایچوندنرکه معاملات اجتماعیه ده مشروع داورانلق وظیفه سنی هرکسک سودینه حواله ایلده جک قدر خیالپرست اولان قانونشناسلرک وضع ایندکلی اصول ونظامات اخلاقی اجتماعیه یی تنظیم ایتکدن زیاده افساد ایلهرک برقانوندن مقصود اولان خیره بدل شری موجب اولمشدر . بناء علیه بوده بر نقطه مهمه درکه قطعاً اونودولمغه کلز ؛ تکامل اخلاقی ایلده مناسبی درکاردر .

اوحالده قانونک شدتی ، تطبیق اولنه جفی قومک مرتبه اخلاقیه سی ایله معکوساً متناسب اولقی کرکدر ؛ بناء علیه بوده نسی در . مقصد اصلی خیر ، احکام اصلیه ده عمده عدالت اولقی شرطیله هر قومک قانونی کندی حالتیه مناسب و تکامل اجتماعی نقطه نظرندن حائز اولدوغی مرتبه مدنیت ایله متناسب اولمالیدر .

مدنیتک ترقیسی فی الحقیقه شرائط اجتماعیه و حیاتیه یی تزید ایدیور ؛ مناسبات بین البشریه دخی ده زیاده گرفت برحاله کیریور ؛ برطرفندنه قواعد نزاکت و لازمه رعایت اعتباریله تشریفات مدنییه حیات شخصییه کرکی کی تقیید ایدیور . مثلاً انسان ، سوقاقلرده ، کویولر کی بالین ایاق و یاخود کوکسی آجیق کزده میور ؛ قیرده شرقی سویلیه رک کیدن بریولجی کی سربست اولامایور . حتی برضیافت رسمیه ده دعوت اولوندوغی حالده

هې تمامیت ملك و وحدت ملتى محافظه قیدیه بالضروره وقوعه کلن اشکال اداره دندر ، بونلر مطلق دکل نسبی صورتلردن معدوددر .
 بو صور حکومتن هانکیسی مرجدر دهنیه جک اولورسه بلا تردد :
 « ملتک مزاج و تربیه سنه ، اعتقادات و اخلاقه اک زیاده موافق و احوال و ظروفه اک زیاده مطابق اولانیدر) دیرز . دیمک اولویورکه بوتون بو صور مختلفه اداره ، فن اجتماعی ساحه سنده (محیطه مطابقت Adaptation au milieu ambiant) پرده نسپینک آثار فعلیه سننددر . و اونکده اسالاسی (بقا Conservation) پرده نسپیدر .

میل حریت شخصییه تقيید ایدن اسباب مختلفه حقهده ، نقل و ایضاح ایتدیکم ملاحظاتی بیان ایتدکدن صوکره ، بر مهم مسئلهیه دهانتقال ایدوب شویلهجه فکرینی اورطیه قویویور و زمانزده حریتی قیوددن قورتارمغه خدمت ایدن بعض عوامل و ایجاباتندنه بحث ایدیور :

« شیدیکي عالمزده احزاب سیاسیه نك اولکی دورلره نسبت دهازیاذه حائز اهمیت اولماسی و هله حکومت روحانیه نك حکومت جسمانیه دن آیرلماسی امور دنیویه بی اداره ایدن اللردن ، وجدان انسانیتك اداره سنی قوتاره رق بشقه الله تودیع و حواله ایتمش و بو صورتله قانونك حیات شخصییه خصوصاته او درجه لرده مداخله سنه مانع اولمشدر . »

یعنی دنیا ایشلرینه قاریشان قانون ایله وجدان بشره مداخله ایدن قانون یکدیکنندن آیرمقله ، شخص ایچون استبداد پارچه لشمش و انسان ، بو ایکی درلو موجودیتنه قارشى عینی قانونه باغلی اولمقدن ، عینی آمره حساب ویرمکدن قورتولوب برآز نفس آلا بیلشدر ، دیمک ایستیور ؛ مع مافیه بو سربستلکک صوری اولدوغنیده ادعا ایدیور :

« اوت ! .. فقط شخص بوندن ، بویوک برشی قازانماشدر . چونکه

حکومت جسمانیہ نیک ترک و اعمال ابتدائی خصوصیات شخصیتی حکومت روحانیہ کندی حسابہ تنظیم و ادارہ یہ قلمشدر : انسان ، او زمان دها زیاده او نفوذ حاکمیتک ید مغویسی آلتندہ بولونمش اولدی . زیرا شیمیہ یہ قدر حکومت مغویہ نیک الی قدر تلی عامل مؤثری اولان دین ، کرک تقوی شعار اولان صوفی بر فرقہ نیک النده ، کرک اعمال بشریہ یی قونترول آلتندہ آلوب انسانیتہ تحکم ایتک حرصنه مغلوب و بو مقصدہ مجلوب اولان و سلسلہ مراتب اعتباریلہ متشکل بر جماعتک النده هان دایما آلت اولاکشدر . معاصر لریمزدن اولان (ره فورماتور) یعنی مذاهب جدیدہ اربابی وجدان ناسه تحکم ایتک حرصنه مبنی اولان حکومت مغویہ داعیہ سندہ اسکی مذاهب رؤساندن ، اسکی کلیسالر دن ذره قدر کری قالمدیلر . بو مسئلهده بالخاصہ موسیو اوغوست قوتی [۵] ذکر ایدہ بیلیرز . قوت ، پوزیتی ویزم نقطه نظرندن یازدیغی (اصول سیاست) نام کتابندہ ، کندیسنجہ مقبول و ملتزم اولان طرز اداره یی بسط ایتشدرد . اورادن آکلاشیلیور که قوت افراد انسانیتک اداره یی ایچون اولیلہ بر

[۱] A. comte مشهور بر فیلسوف در . « پوزیتی ویزم » یعنی « فلسفیات یقینیہ » دیہ معروف بر مسلک فلسفی واضعیدر . مابعد الطبیعیاتی رد و انکار ایدر که حرف احکام عمومیہ مجربہ اوزربنه بر فلسفہ تأسیس ایتک ایستہ مش اولان بودای ، ضریب اوله رق برده « انسانیت دینی » وضع ایتک ایستہ مش و عجیب بر دین اختراع ایتشدی که کیسه نظرندہ مقبول اولامادی . بو دینک اداره انسانیت نقطه نظرندن احکام عملیہ سنہ باقلیرسه ، واضع دین اولان موسیو قوت « انسانیتک قطب اعظمی » grand pontife de l' humanité عنوانیلہ پایا کی برشی اوله حق و افراد انسانیت هر خصوصده اونک امرینہ تبعیتہ مجبور بولونه حق ایمش . قوت بوداداده بولونمش و فلسفہ سنہ حیران اولان و لکن بودینی قبول ایتمین انکلیز علما و حکما سنی خواجه کسک ایستہ مشدی . میل و سائر حکما بر دفعہ یہ مخصوص اولقی اوزره کندینہ بر مبلغ کوندر دیلر . قوننک آخر ضرندہ ذهنی پوزمش اولسی بو خبر ابلره سبب اولشدر .

هرگزیت مستبدانه تصور ایدیورکه اسکی فیلسوفلرده اک شدتلی (نظام) طرفداری اوله رق دوشونه بیله جگمز ارباب اصولک بیله خیالنه ، (ربوئیت اداره) نك بو درجه سی خطور ایده مه مشدر . شوقدر وارکه قوت بویله بر اداره بی قوت قانونیه ایله تأسس ایده جگنه قدرت اخلاقیه ومعنویه ایله تأسیس ایتک ایستور ؛ فقط بوندن نه چیقار ؟ .. هر نه درلو اولورسه اولسون بویله اداره آلتنده یاشایه جق افرادك حالی ، درجه حریت واستقلاللی بردر .

« علی الافراد متفکرین فلاسفه نك اورطه یه قویدقلمری خصوصی بعض (احکام حکمت) دن صرف نظر خلق آره سنده ده کوندن کونه تراید ایدن بر میل مخصوص وارکه کرک افکار عمومیه تاثیریه کرک قوانین ونظامات تعیینیه اشخاص اوزرینه جماعتك تحکمی آرتدیرمق هم حد معقولندن زیاده آرتدیرمق تشبثی موجب اولوبور . دنیاده وجوده کلن تبدلات اجتماعی نك جمله سی مادام که جماعتك قوتی ترید و افراد جماعتك اقتدارینی تنقیص ایدیور ، دیمک اولوبورکه بونجاوزه ، اویله کندی کندینه زائل اوله جق بلالردن دکلدر ؛ بالعکس کوندن کونه دهشتلی وقوتلی اولغه مستعددر . کرک حکمدار اولسونلر ، کرک تبعه دن بولونسونلر ، انسانلر ، کندی فکر وذوقلری سائر همجنسلرینه بر قاعده عملیه ، بر خط حرکت اولق اوزره کرهأ قبول ایتدیرمکه فطرتاً میلدرلر . طبیعت بشریه نك لازم غیر مفارقی اولان اک ای واک کوتو حمیات بومیل فطری بی اودرجه شدتله کوروکلیورکه قوتدن بشقه برواسطه ایله تجاوزاتی منع ایتک همان هیچ برزمان قابل اولامایور . مادام که قوت حکومت ، انحطاط اوزره دکلر ، بالعکس آرتیق اوزره در ؛ بوفالغه قارشی یعنی حریت شخصیه یه تجاوز میلنه قارشی شدتله

مقاومت ايتك لزومنه مبنى وجدان خلقده برقاعت قويه حاصل اوليه جق اولورسه ، دنيانك شوييله يكمز شرائط اداره سنه نظراً بوميل تجاوزك كوندن كونه آرتوب اكسيله جكنه مترقب اولملى ز . »

ديك اولويوركه هر فردك ديكرينه محكمى وكندى رايئ سائرلرينه بردستور حكمت كى قبول ايتديرمك ايچون اكراه و اجبار ميلئ انسان ايچون يك طبيعى ايمش ؛ و بونى منع ايتك ايچون همان دائماً قوته مراجهتدن باشقه چاره يوقش ؛ ايشته اونك ايچوندركه معاملات اجتماعيه ده مشروع داورانمق وظيفه سنى هر كسك سودينه حواله ايده جك قدر خيالپرست اولان قانونشناسلرك وضع ايتدكلرى اصول و نظامات اخلاق اجتماعيه يي تنظيم ايتكدن زياده افساد ايلهرك بر قانوندن مقصود اولان خيره بدل شرى موجب اولمشدر . بناء عليه بوده بر نقطه مهمه دركه قطعاً اونودولمغه گلز ؛ تكامل اخلاق ايله ده مناسبى دركاردر .

اوحالده قانونك شدتى ، تطبيق اولنه جنئ قومك مرتبه اخلاقيه سى ايله معكوساً متناسب اولمق كر كدر ؛ بناء عليه بوده نسبى در . مقصد اصلى خير ، احكام اصليه ده عمده عدالت اولمق شرطيله هر قومك قانونى كندى حالتته مناسب و تكامل اجتماعى نقطه نظرندن حائز اولدوغى مرتبه مدنيت ايله متناسب اولماليدر .

مدنيتك ترقيسى فى الحقيقه شرائط اجتماعيه و حياتيه يي تزييد ايدبيور ؛ مناسبات بين البشره دخى دها زياده كرفت بر حاله كيربيور ؛ بر طرفندن ده قواعد نزاکت و لازمه رعايت اعتباريله تشریفات مدنیه حیات شخصیه يي كر كى كى تهيد ايدبيور . مثلاً انسان ، سوقا قلدده ، كويلولر كى بالين آياق و يا خود كو كسى آچيق كزه ميور ؛ قيرده شرقى سويله رك كيدن بر بولجى كى سربست اولاميور . حتى بر ضيافت رسميه ده دعوت اولوندوغى حالده

البسه سی نه قدر تمیز و کوزل ، کندسی نه قدر فاضل ، تربیلی و کامل
 اولسه ده رسمی بر البسه ایله کیتزسه بویوک بر قباحث ایشله مش قدر
 اولیور ؛ نهایت بو (قاعده) لر (ایجابات مدنیه) اعتباریله عادتاً قوانین
 و نظامات قدر حریت شخصییه تنظیم و تقیید ایلیور و معاملات بشریه بی
 اداره ده حکم کوستریور . حد دانسته او قاعده لره اتباع ایتمه مک دن
 قاعنه عیب و سائرلرینه ضرر ترتب ایدمه چکی مسلم ایکن ، عکسنه
 حرکت ایتک (عیب) اولیور ؛ یعنی (عیب حقیقی) یه بدل برده (تشریفات
 عیبی) وجوده کلور ؛ حتی حقیقتاً عیب اولان بر حرکت غیر مرضیه دن
 زیاده معیوباندن صاییلدیغه ده کورولویور . مثلاً بر دوستک ضایفته ،
 یاخود ولیجه جمعیتنه قیافتسز کیتک - نه قدر خلوص ایله کیدیلیرسه
 کیدیلین - او آدمه قارشی حقارت صاییلور . الخ الخ . . اخلاق و سائر
 خصوصاتده دخی بویله اوفق ارفق طورلر یواش یواش عادت ، عادتلر ،
 قاعده ، قاعده لر قانون اولویور و انسانی حرکت شخصی سنجه تقیید ایدرک
 ایستدیکی کبی یاشامقدن منع ایدنیور . بوتون بوتقیدات هپ مدنیت معاش
 ایله آرتان شروط تشریفاتیه دندر ؛ بونلرک حریت شخصی من اوزرینه
 حکم و تأثیری عظیمدر و آلتدن قالقمق ممکن دکدر . قوانین موضوعه نك
 صور تطبیقه سنده دخی اصولاً بویله بر تکامله وقوعی ضروری اولیور .
 خلاصه مادامک بوتقیدات مدنیت ایله آرتیور ، و کرک حکومتک ، کرک
 عاداتک کرک تعاملک قدرتی آرتدیرمقده دوام ایدرک حریت شخصییه
 دائره سی کیتدکجه تضیق ایدیور ، بو (تحکم) اکسیله جکدر دیه امید
 بسله مه لی بز . مکرکه بونوع استبداد علیه قیام ایدوب بودرلو تجاوزاته
 قویق لزومی هر کسک وجداننده قناعت کامله ایله تحققی و تأیید

بوقسه بنه چاره یو قدر .

۵۵۹۵۵

۵۵۹۵۵

ایشته میلک سونلک ایستدیکی بودر . سپنسر بونقطه ده تماماً بوفکرده
 دکدر : من جهة حکومتک قدرت و نفوذی واقعا آرتیورسده ،
 معاملات اجتماعی تنظیم خصوصنده آنجق ، بوقوتک ترایدی کورولویور ؛
 لکن حیات شخصییه دائره سندن دخی حکومت ، کیتدکجه دست تجاوز و تسلطی
 قصر و نفوذی حقوق متقابلیه رعایت ایتدیرمک وظیفه سنه حصر ایدیور .
 ایشه سپنسرکده بومسئله ده فکری بودر . اونکده فلسفه سیاستی
 مختصراً عرض و تتبع ایدرز .

دوقتور رضا نوری